Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...эгэмнай 1921 оной ...брийн 21-hээ гарана | № 293 (14404) | 1976 оной декабриин 16, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

...ЬЕТНАМАЙ ...ЖАЛШАДАЙ ...АРТИИН ...V СЪЕЗДДЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна ...итет Вьетнамай Ажалшадай алдарта партиин IV ...ездын делегадуудта, эдэгээр дамжуулан — Вьетна...й Социалис Республикын коммунистнуудта, бүхы ...алшадта олон миллион коммунистнуудай отрядаи, бүхы ...ьет арадай үмэнэhөө аха дүүгэй амаршалга хүргэнэ.

Танай съезд баатар габьяата Вьетнамай ажабайдалда... түүхэтэ шатада үнгэржэ байна. Сүлөөтэ, бэеэ даа...н байдалай, эб найрамдалай түлөө, Эхэ ороноо нэгэ...үлхын түлөө вьетнам патриодуудай олон жэлэй шэн ...ригто тэмсэл түгэс илалтаар дүүрэе. Социалис оронуу...й, бүхы дэлхэйн түрүү үзэл бодолто олошнитын ха...ын талархал ба аха дүүгэй дэмжэлгэдэ саг үргэлжэ ...ртэдэг Вьетнам арад бата тэсэбэри, шэн габьяа, илалта ...йлаха эгэршэгүй дура зориг гарган, империалис эзэр... түримхэйшүүлые, тэдэнэй туhамаршадые бута зада ...иhон, оронойнгоо хойто зүгтэхи социализмын түйлал...нуудые хамгаалhан ба батадхаhан, урда зүгтөө на...онально-демократическа революци бэелүүлhэн, Вьет...май нэгэдэмэл Социалис Республика тогтоохон байна.

...Арад түмэнэй хэдэн зуун жэлэй хүсэлэнгүүд, Вьетна... түрүүшын коммунист, элитэ мэдээжэ революционер ...Ши Минэй захяа заабаринууд бодото дээрээ бэе...үлэгдэв. Вьетнамай Ажалшадай парти дабажа ерэ...н замайнгаа дүнгүүдээр омогорхохо эрхэтэй. Комму...истнууд ажалшадай ашa тупада хизааргүй үнэн сэхээр ...а хэлгын ба эрэлхэг зоригой жэшээ харуулан, вьет...м арадай зол жаргалта, сүлөөтэ байдалай түлөө тэм...шадай түрүүшын зэргэдэ ходоод ябадаг байгаа ...этнамда марксистско-ленинскэ hургаалые тааруугаар ...елүүлхэ ябадал үндэhэ болгодог тус партиин залан сэ... политиканъ арад зоной түйлаhан онсо гайхамшаг ...лтануудай шиидхэхы нүхэсэл болоо. Коммунистнуу...и, бүхы вьетнам патриодуудай гаргаhан баатаршалга ...ютомо hайхан хуудаhануудай нэгэн боложо, хүн тү...лтэнэй сүлөөрэлгын тэмсэлэй түүхэ бэшэгтэ хэтэ ...ахэдөө ороо, эб найрамдалай, демократиин, нацио...льна талаараа бэеэ даалгын ба социализмын хүсэнүү...й байдалые улам бэхижүүлхэ хэрэгэй шухала хуби... болоо.

Түбэгтэй, эрэлхэг зоригто тэмсэлдэнь, шэнэ общество ...йгуулха хэрэгтэнь Вьетнамые ходоодо дэмжэдэг совет ...ммунистнууд, Советскэ Союзай бүхы ажалшад аха ... партиин болон арадай гайхамшаг түйлалтануудаарнь ...аршална.

Мүнөө вьетнам арад амгалан байгуулалтын үргэн, hа...л замда оронхой. Ажалшадай партиин IV съезд оро...ю социалис ёhoop хүгжөөлгын программа болохо шу...ла шиидхэбэринүүдые баталан абаха байна. Вьетнамай ...циалис Республикын баатар габьяата хүдэлмэришэн ...ги, таряаhад, ажалша интеллигенци өөрынгөө марк...тско-ленинскэ манлайе тойрожо, нягтаар нэгэдэн эм...дэд, аха дүү социалис оронуудай арадуудтай нэгэ...мэл жагсаалаар дабшан, партиингаа IV съездын шинд...бэринүүдые дүүргэхэ, Вьетнамда социализмын мате...иально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха хэрэгтэ ...нэ амжалтануудые түйлаха, Эхэ оронойнгоо алдар ...ые арьбадхаха байха.

Хүндэтэ ханинар!

Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Вьетнамай ...алшадай партиин хоорондохи холбоо барисаанай ...бдэршэгүйгөөр бэхижэжэ байhандань сэдьхэлээ ханан ...идэглэнэбди. Марксизм-ленинизмын ба пролетарска ...нтернационализмын гол ёhонууд, манай оронуудай ан...ин уг зорилгонуудай ба коммунистнуудай хүсэл эр...мэлэй адли байhан ушар тус холбоо барисаанай үн...эн hууринь болоно Холбоо барисаагаа батадхахын, ...ССР-эй ба СРВ-гэй хоорондохи бүрин түгэс харилсаа ...абоее хүгжөөхын тула КПСС саашадаашье шухала ...ы юумэ хэхээр шиидэнхэй. Империалис эзэрхэг тү...имхэйшүүлдэ эсэргүү тэмсэлэй жэлнүүдэйхидэ адляар, ...циализм байгуулха хэрэгтэ КПСС-эй, Советскэ Сою...й зүгhөө туhаламжа, дэмжэлгэ абахабди гэжэ вьет...м арадай батаар найдахадань болохо.

Вьетнамай Ажалшадай парти дэлхэйн революционно ...үсэнүүдэй дайшалхы отрядынь байжа, өөрынгөө ажал ...улгадахи хизааргүй патриотизмые пролетарска залан ...нэ интернационализмтай нягтаар холбон бэелүүлнэ. ...ьетнамай коммунистнууд революциингаа шэнэ шата...ые дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нягта жагсаалые, ...мпериализмда эсэргүү бүхы тэмсэлшэдэй нэгэдэлые бэ...жүүлгын хэрэгтэ, эб найрамдалай, уласхоорондын ...юулгүй байдалай, демократиин ба социализмын түлөө ...үсэлдэ зохихо хубитаяа оруулха гээд этигэдэг байhа... элирхэйлнэбди.

Вьетнамай Ажалшадай партиин IV съездэ түгэс ам...лта хүсэнэбди!

...ПТВ — баатар габьяата вьетнам арадай марксистско-...инскэ дайшалхы манлай мандаха болтогой!

Зүүн-Урда Азидахи социализмын бата хэрэм — Вьет...май Социалис Республика улам бэхижэг, хүгжэн ...бараг лэ!

Советскэ Союзай Коммунис партиин, Вьетнамай Ажал...дай партиин дайшалхы ёhoop hаналаа нэгэдэлгэ, со... болон вьетнам арадуудай эбдэршэгүй бата хани ба...ан хэтэ мүнхэдөө мандаг лэ!

Коммунизм мандаха болтогой!

Советскэ Союзай
Коммунис партиин
Центральна Комитет.

...НЭ БАРИМТАТА ФИЛЬМЫЕ ...ЛОНИИТЭ ХАРАБА

...оммунист тухай тууҗа» ...шэнэ баримтата кино...ые олониитэ декаб... 14-дэ Москвада хара...

...ква хотын үйлэдбэ... түрүүшүүл, партиин ...нууд, Эсэгэ ороноо ...лгын Агууехэ дайнда ...гшад, соёл ...льту... эрдэм нау... ажал ...гшад, ниислэлэй нар... совет болон ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд Баримтата фильмүүдэй гүбэй студиин зохёон буулгаhан картиные «Октябрь» кинотеатрта хараhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй ажаябадал тухай элдэб жэлнүүдэй кинохроникын олон тоото баримтата кадрнуудаар, фото зурагуудаар фильм хөөрэнэ.

(ТАСС).

Ю. Цеденбал Москва ерэбэ

КПСС-эй Центральна Комитедэй уряалаар Монголой Арадай-революционно партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай президиумэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал хани ёhоной хэрэгээр Москва декабриин 14-дэ ерэбэ.

МНР-эй болон СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэ нүхэр Ю. Цеденбалые нүхэд Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, тэрэшэлэн КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн Б. П. Бугаев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат О. Б. Рахманин, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн А. И. Блатов гэгшэд угтаhан байна.

Аэродром дээрэ СССР-тэ байдаг МНР-эй элшэн сайд Х. Банзрагч байлсаба.

(ТАСС).

Л. И. Брежнев Ю. Цеденбалтай уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев декабриин 14-дэ Кремль соо МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай президиумэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалтай уулзаба.

КПСС ба МНРП, Советскэ Союз Монголой Арадай Республика хоёрой хоорондохи олон талын үргэн ехэ харилсаа холбооной хүгжэлтөөр нүхэд Л. И. Брежнев ба Ю. Цеденбал сэдьхэлээ ханангы байhанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Тиихэ зуураа МНР-эй партийно-правительственна делегациин тээсгэн Советскэ Союзда айлшалха үедэ түйлагдаhан хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байhанай удха шанарые тэдэнэр онсолон тэмдэглээ. Энэ хөөрэлдөөнэй үедэ уласхоорондын гол шухала хэдэ хэдэн асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ хөөрэлдөөн хани халуун, үнэн зүрхэнэй, бүрин нэгэн hаналтай байлгын оршон байдалда үнгэрөө.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай президиумэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалай хүндэлэлдэ обед үгөө.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭ МНР-эй ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай президиумэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ Кремль соо декабриин 14-дэ МНР-эй Геройн «Алтан одо» ба Сүхэ-Баатарай орден барюулба. СССР-тэ коммунизм байгуулха, дэлхэйн социализмын хүсэ шадал хамгаалха ба арьбадхан бэхижүүлхэ хэрэгтэ, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бата нэгэдэл ба нягта жагсаалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ агууехэ ашa габьяатай байhанайнгаа түлөө, КПСС ба МНРП-гэй хоорондо, СССР ба МНР-эй хоорондо эбдэршэгүй хани барисаа, аха дүүгэй ба али бүхы талын нягта харилсаа холбоо бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ хэрэгтэ элитэ ехэ үүргэ дүүргэhэнэйнгөө түлөө, бата бэхи эб найрамдалаи ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ үндэр ехэ үүсхэл гаргаhанайнгаа, ашa үрэ ехэтэй ажал ябуулга эрхилhэнэйнгээ түлөө нүхэр Л. И. Брежнев Монголой Арадай Республикын дээдэ зэргын эдэ шагналнуудта хүртөө юм.

МНР-эй шагналнуудые барюулха үедэ нүхэд Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов гэгшэд байлсаба.

Нүхэд Ю. Цеденбал ба Л. И. Брежнев үгэ хэлэhэн байна.

Нүхэр Ю. ЦЕДЕНБАЛАЙ хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Брежнев!

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Монголой Арадай-революционно партиин Центральна Комитедэй, Монголой Арадай Республикын Арадай Ехэ хуралай президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй үмэнэhөө, ажалша монгол арадай болон өөрынгөө үмэнэhөө, түрэhөөрнь 70 наhа гүйсэhэнтэй дашарамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, манай ехэ хани нүхэр Леонид Ильич Брежневые үнэн зүрхэнhөө амаршалха, тэрээндэ манай ороной эгээл дээдын правительственна шагнал — МНР-эй Геройн «Алтан одо» ба Сүхэ-Баатарай орден барюулха үндэр ехэ нэрэ хүндэ минии хубида түдаhан байна.

Манай үе сагта хүн түрэлтэнэй хүгжэлтын гол шэглэл тодорхойлдог социалис хани нэгэдэлэй оронуудай толотомо hайхан бүлэ дотор ленинизмын болон Агууехэ Октябриин социалис революциин Эхэ орон, социализмын болон байгуулагдажа байгаа коммунизмын Эхэ орон болгшо агууехэ Советскэ Союз гол ба түрүү hуури эзэлдэг юм гэжэ энэ баяр баясхаланта оршон байдалда онсолон тэмдэглэхэнь намда угаа аятай hайн байна. Совет хүнүүдэй - коммунис общество байгуулагшадан түйлай ехэ амжалтанууд ба ажалайнь эршэтэ дабшаса, Советүүдэй ороной экономическа ажабайдалай түгэлдэр эршэ хүсэн манай дэлхэйн али бүхы орон нютагуудта бүри эли тодоор соностон суурятана. Тэрэ хадаа дэлхэйн хүгжэлтэдэ хүсэтэ нүлөө үзүүлнэ. Коммунизмын ерээдүй тээшэ гэгээн гэрэлтэ зам бүхы хүн түрэлтэндэ бата найдамтайгаар гаргадаг совет арадай бүхэдэлхэйн түүхэтэ түйлалтанууд ленинскэ партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй баатарлиг ажал ябуулгатай, манай үе сагай элитэ ехэ политическэ ажал ябуулагша, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй нэрэтэй таhаршагүй холбоотой юм. Уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бата нэгэдэлэй, нягта жагсаалай бэхижэhые, социализмын, эб найрамдалай ба демократиин хүсэнүүдэй бата бэхи болоhые арадууд болон коммунистнууд тэрэнэй нэрэтэй холбохо ёhoороо холбодог юм.

Өөрынгөө хэлбэришэгүй, эсэшэ сусашагүй ажал ябуулгаараа, уласхоорондын оршондо түгэс эрмэлзэлтэй, нэтэрүү оролдосотой тэмсэлээрээ Та, хүндэтэ Леонид Ильич, дэлхэй дээрэ эб найрамдалые улам тогтууритай болгохо, бэхижүүлхэ хэрэгтэ, дэлхэй дээрэхи түгшүүритэ байдал улам hуларуулха хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ хубитаяа оруулhан байнат, мүнөөшье оруулнат. Түгшүүритэ байдалые hуларуулга мүнөө уласхоорондын байдалай диилэнхи бүлюу шэглэл болонхой. Эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй байдалай ба буу зэбсэг хуряалгын ашa туhада танай гаргаhан эсэшэ сусашагүй хүсэлэл оролдолгын удха шанарые дэлхэйн түрүү үзэлтэй хүсэнүүд тон гүнзэгыгөөр ойлгодог байна. Фашис эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү шуhата тулалдаануудта эдэбхитэйгээр хабаадаhан хадаа Та арадуудта эб найрамдал ямар үнэтэй сэнтэйгээр хүртөөб гэжэ хараhан байнат. Зэбсэгтэ тэмсэлдэ хүн зониие хюдаха мүнөө үеын хэрэгсэлнүүдые хэрэглэхэ гээшэ хүн түрэлтэндэ хэлэшэгүй ямар ехэ аюул тохёолдуулха hэм гэжэ Та эли тодоор ойлгонот.

Монгол коммунистнуудта, манай бүхы арад зондо Та, хүндэтэ нүхэр Брежнев, агууехэ Ленинэй хэрэгэй түлөө нугаршагүй тэмсэлшэ, мүн үзэл сурталай хүсэн түгэс зэбсэгээр марксизм-ленинизмээр, социализм ба коммунизм байгуулха ниитэ ашa туhаараа, уг зорилгоороо нэгэдэhэн манай партинуудай оронуудай ба арадуудай хоорондохи холбооной, хани барисаанай ба аха дүү ёhоной сэбэр hайхан сэдьхэлэй харилсаануудые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхын түлөө хэлбэришэгүй тэмсэлшэ хододоо байгаат, мүнөөшье байнат.

Империалис булимтарагшадай хорото hэдэлгэнүүдhээ Монгол ... эрхэ сүлөөгөө, бэеэ даанхай байдалаа хамгаалхадань тэдээндэ өөhэдынгөө нангин халуун шуhаараа, хайрата ами наhаараа туhалhан совет хүнүүдэй баатарлиг үльгэр жэшээ тэдэнэй арюун hайхан дурасхаалда хэтэ мүнхэдөө хадуугданхай. Дэлхэйн арадуудта фашис добтололгын ойртожо байhан дайнай урда тээхи шахардуу шанга, сошордомо үедэ монгол арадта туhа хүргэхээ ерэhэн совет сэрэгшэдэй тоодо полит-хүдэлмэрилэгшэ Л. И. Брежнев байлсаа бэлэй. Совет-монгол хани барисаа али бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ хэрэгтэ Танай, хүндэтэ Леонид Ильич, ашa габьяа түйлай ехэ.

Өөрынгөө үнэн сэхэ хани нүхэр — баатарлиг совет арадта, тэрэнэй алдарта ленинскэ партида, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь оортэнь, манай ороной ехэ хани нүхэр Л. И. Брежневтэ монгол арадай хизааргүй ииаг дуратай болон мэдэрэлтэй байhаниинь манай хүндэтэ юбилярта барюулагдаhан социалис Монголой мүнөөдэрэй шагналда эли тодоор харуулагдана.

МНРП-гэй Центральна Комитедэй, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай президиумэй ба Министрнүүдэй Соведэй үмэнэhөө, бүхы монгол арадай үмэнэhөө МНР-эй Геройн нэрэ зэргэ Танда олгоhонтой дашарамдуулан, Таниие үнэн зүрхэнhөө хани халуунаар амаршалхыемни, олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ябахыетнай, эб найрамдалай ба түрүү үзэлтэй хүн түрэлтэнэй зол жаргалай ашa туhада, социализмын ба коммунизмын илан мандахын ашa туhада саашадаа ашa үрэ ехэтэй ажал ябуулгаяа эрхилхыетнай Танда хүсэхыемни, хүндэтэ нүхэр Брежнев, зүбшөөгыт.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Цеденбал!

Хүндэтэ хани нүхэд!

Үндэр шагнал барюулhанайнь түлөө Монголой Арадай-революционно партиин ЦК-гай Политбюродо, Арадай Ехэ хуралай президиумдэ үнэн сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргэнэб. Азиин эрэлхэг зоригтой түрүү ороной, Монголой Арадай Республикын Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гээшэ үнэхөөрөөл ехэ нэрэ хүндэ мүн. Монголой Арадай Республикын арад зоной социализм байгуулгын зам дээрэ гараhаар табяад гаран жэл болоо. Бидэ энэ оронтой аха дүүнэр, соратнигууд, нэгэн hаналтайшуул мэтээр дайн байлдаанай ба ажалай үедэшье гар гараа барилсан, таби гаран жэлдэ хамта жагсан ябанабди.

Манай гүрэнүүдэй, партинууд болон арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай hүлдэ тэмдэг мэтээр Геройн «Алтан одо» ба Сүхэ-Баатарай ордениие хүлеэн абанаб. Энэ шагналые намтай хамта олон мянгаад совет хүнүүд хубаалдаха ёhoороол хубаал дана гэжэ hайнаар мэдэржэ, би тэрэниие хүлеэн абанаб.

Эдэ хэд бэ гэбэл, аха дүү монгол арадай эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө болоhон дайн байлдаануудта улаан шуhаяа, ами наhаяа гамнангүй үгэhэн хүнүүд болоно.

Эдэнэр хадаа совет хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд, элдэб янзын мэргэжэлтэд болоно. Өөhэдынгөө интернациональна үүргэяа дүүргэжэ, тэдэнэр монгол нүхэдтэеэ хамта эем эемээ түшэлсэн, Дарханай ба Эрдэнэтын барилганууд дээрэ ажаллаа, мүнөөшье ажаллана. Монголой газар дээрэ социализмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулхадань өөhэдынгөө эрдэм hургууляар, дүй дүршэлөөр тэдэнэр туhална бшуу.

Энэ шагнал хадаа Ленинэй агууехэ партида хабаатай. Ленинэй агууехэ парти Монголой Арадай-революционно партитай хамта совет-монгол эбдэршэгүй хани барисаа зохёон байгуулаа, зорижуулаа юм.

Манай оронуудай хани барисаан ба харилсаа холбоон жэл ерэхэ бүри улам гүнзэгы, удхаараа бүри баян болоно. Танай, нүхэр Цеденбал, толгойлhон Монголой партийно - правительственна делегациин тээсгэн Советскэ Союзда айлшалалгын үедэ манай хамтааран абаhан шиидхэбэринүүд манай харилсаа холбооной, мүн манай партинуудай, оронууд болон арадуудай бүри дүтэрхы бололгын шэнэ хуудаhа нээжэ үгэнэ. Энэ хадаа арбаад гаран жэлэй саада тээ Улаан-Баатарта бидэнэй гараа табиhан хани барисаан, харилсаа холбоон ба бэе бэедээ туhалалсаха тухай договорые бодото хэрэг дээрэнь яhала гэмгүйгөөр бэелүүлжэ байhанай гэршэ мүн!

Монголой Арадай Республикын Геройн нэрэ зэргэ үндэр уялга даалгана. Манай ороной коммунистнууд болон бүхы ажалшад совет-монгол хани барисаанай хэрэгтэ саашадаашье үнэн сэхэ байха гэжэ Таниие, хүндэтэ нүхэр Цеденбал, найдуулха байнаб. Советскэ Союз ба арадай Монголой хоорондо тогтоогдоhон нягта холбоо барисаа улам саашадань хүгжөөхын тулада, социализмын ба эб найрамдалай хүсэнүүдые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхын, нягтаар жагсаахын тулада, хэгэдэ мүнхэ марксистско-ленинскэ үзэл сурталай илач мандахын тулада бидэ али бүхы юумэ хэхэ байнабди.

Өөр тухайгаа хэлэхэ болоо hаа, эдэ агууехэ зорилгонуудые түйлахын тулада би хүсэ шадалаа гамнахагүйб, монгол ханинар энээндэ найдажа болохо байна.

(Нүхэр Ю. Цеденбалай, нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, үнн удаан үргэлжэлhэн альга ташалган болоhон байна).

* * *

Леонид Ильич Брежневтэ үндэр шагналнуудые барюулhантайнь дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар тэрэниие үнэн зүрхэнhөө амаршалhан, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгын ашa туhада, хүн түрэлтэнэй гэгээн гэрэлтэ ерээдүй — коммунизмын ашa туhада саашадаа ашa үрэ ехэтэй ажал ябуулгаяа эрхилхыень хүсэhэн байна.

(ТАСС).

АХА ДҮҮ ЁhОНОЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

КАТОВИЦЕ. (ТАСС-ай тусхай. корр.). «Катовице» гэжэ металлургическа комбинадай түрүүшын ээлжээнэй баригдажа дүүрэhэнтэй дашарамдуулан, декабриин 14-дэ Полынын Арадай Республикын индустриальна энэ ехэ түбтэ баярай hайндэр болобо. ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Яблоньский, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич түрүүтэй ПНР-эй парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд, мүн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин ба бусад совет айлшад энээндэ хабаадаhан байна.

Комбинадай барилгашадай ба хүдэлмэрилэгшэдэй олон мянган хүнhөө бүридэhэн Катовице хотын Спортын ордон соо болоhон митинг дээрэ нүхэд Э. Герек, А. Н. Косыгин үгэнүүдые хэлэбэ.

Ажалайнгаа үрэ дүнгүүдээр таанад омогорхожо шадахат гэжэ Э. Герек сугларагшадта хандан хэлээ. Таанад агууехэ хэрэг бэелүүлээт. Таанадай бариhан «Катовице» гэжэ металлургическа комбинат мүнөө үеын хүнүүдэй амжалта түйлалтануудай хэтэ мүнхын хүшөө болоно.

«Катовице» гэжэ комбинат интернационализмын гайхамшагта бата бэхи hүлдэ, польско ба совет ажалшадай харилсаа холбооной hүлдэ манай арадуудай, манай партинуудай бата хани барисаанай hүлдэ, Советскэ Союзай Коммунис партиин болон Совет правительствын, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй поляк арадта аха дүү ёhoop хандадагай гэршэ болоно.

Бидэ, полягууд, хани барисаандаа, холбоондоо хододоо үнэнбди гэжэ Э. Герек үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ. Манай арадуудай хани барисаанай улам бэхижэхын, манай нэгэдэлэй бата болохын, социалис оронуудай нягта харилсаатай байхын тула, манай нэгэдэлэй «Катовице» гэжэ металлургическа комбинадта шэрээгдэhэн булад шэнги бата бэхи байхын тула бидэ бүхы юумэ хэхэбди гэжэ Таниие, нүхэр А. Н. Косыгин, найдуулхые хүсэнэб. Эдэ үгэнүүдыемнай совет коммунистнуудта, бүхы хүнүүдтэ дамжуулхыетнай гуйнабди.

Шэнэ заводой, илангаяа иимэ мантан томо заводой мүндэлэлгэ үнэхөөрөөшье зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ ушар болоно гэжэ А. Н. Косыгин хэлэбэ. Эндэ заводой урган бодохотой хамта манай социалис обществын гол хүсэн болохо ажалша хүн, хүдэлмэришэн анги тобойн харагдана. Тиимэhээ иимэ үйлэ хэрэгүүд хүн бүхэнэй ухаан бодолдо мартагдашагүй мүр сараа үлөөдэг юм.

Поляк арадай ехэ хани нүхэр, манай партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев ухаан бодолоороо эндэ таанадтай хамта байна. Энээн тухай таанадта хэлэхые, аха дүү ёhоной халуун амар мэндэ хүргэхые, таанадтай хани ёhoop уулзаhанаа hайн hанажа, Катовице ба металлургическа комбинадай ажалшадай коллективэй түрүүшын хүндэтэ гэшүүнэй үнэмшэлгые эзээл үнэтэй бэлэг болгон хадагалжа ябанаб гэжэ таанадта найдуулхые бидэнэртэ даалгаа hэн. Манай Коммунис партиин Центральна Комитедhээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумhээ, Совет правительствоhоо халуун амаршалгануудые, hайн hайхан хүсэлэнгүүдые танай коллективтэ дамжуулхые бидэнэртэ даалгагдаhан байгаа.

Түгэс хүгжэhэн социалис общество байгуулхадаа амжалта түйлахыень А. Н. Косыгин үгынгөө түгэсхэлдэ Полынын арадта, тэдэнэй дайшалхы манлай—Полынын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партида хүсэбэ.

* * *

Митингдэ hабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ бэшэг эльгээбэ. «Катовице» гэжэ металлургическа комбинадай олон мянган хүнhөө бүридэhэн хүдэлмэришэдэй, барилгашадай коллективэй үмэнэhөө, 70 наhа хүрэжэ байhантайнь дашарамдуулан үнэн зүрхэнhөө амаршалаад, социалис Полынын байгуулалтада аха дүүгэй туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө тэрээндэ, бүхы совет арадта халуун баяр баясхалан хүргэбэ.

Дондок Сахьянович Батуев — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой түрүү хонишодой нэгэн. Энэ нүхэрнай гушан жэлэй туршада хонин ажалда хүдэлнэ. hүүлэй табан жэл соо «зуутанай» тоодо ходо ябана. Ажалай Улаан Туган ордентой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. С. Батуев.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Бэшүүрэй механизаторнуудай жэшээгээр

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛЭН...

Ерэхэ жэлэй хабарай таригада хүдэлгэгдэхэ техникэ заhабарилгые түргөөр, hайн шанартайгаар үнгэргэхэ тухай үүсхэл Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозой, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд гаргаа hэн. Тэрэниие Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой механизаторнууд зүбшэн хэлсээд, hайшаан дэмжэhэн байна Тингэхэ зуураа хабарай тарилгада, ургаса хуряалгада хүдэлгэгдэхэ бүхы техникэ заhабарилгые эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ асуудалда онсо анхарал хандуулха, энэ хүдэлмэриие гол түлэб мартын эсэстэ дүүргэхэ гэжэ шиидэhэн юм.

«Сибиряк» колхоздо техникэ заhабарилгын хүдэлмэри мүнөө түлэг дундаа ябуулагдана. Энэ ажалда дүршэл ехэтэй механизаторнууд табигданхай. Хамтадаа 30 гаран хүн хүдэлнэ. Колхозой инженер И. Л. Максимов, МТМ-эйе даагша Н. А. Багулов гэгшэд заhабарилгын хүдэлмэриие hайнаар эмхидхэнэ. Заhабарилгын бүхы хүдэлмэри бригадно-узловой аргаар эмхидхэгдэнхэй.

Колхозой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй табиhан түсэбэй ёhoop энэ жэлэй дүрбэдэхи кварталда 17 трактор заhабарилха, бэлэн болгохо байhан юм. Мүнөө 13 трактор заhабарилагдаа. Декабриин дүүрэтэр үшөө 9 трактор заhабариhза гаргагдаха түсэбтэй. Таряа хуряалгын 9 комбайн, 17 сеялкэ бэлэн болгогдоод байна. Тиихэдэ плуг, культиваторнуудые заhабарилха түсэб дүүргэгдэхэ дүтэлөө.

Комбайн заhабарилха тусхай депогой ашаглалгада оруулагдаhаар 2 жэл болобо. Тэндэ нэгэ доро 4 комбайн, сеялкэ болон плугуудые заhабарилха аргатай юм. Тус деподо мүнөө 8 хүнhөө бүридэhэн бригада хүдэлнэ. Тэдэнэй дундаhаа КПСС-эй гэшүүн, токарь Петр Александрович Шушаков, электро-гагнууршан Александр Игнатьевич Бобков, сельсоведэй депутат, түрүү механизатор Геннадий Илларионович Байбородин, комбайнер Иннокентий Николаевич Бобков болон бусад ажалдаа үнэн зүрхэнhөө хандажа, үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Техникэ заhабарилгада хүдэлжэ байhан механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тэрэнэй дүнгүүд хаhа сагтаа согсологдожо, түрүү hуурида гарагшадынь урмашуулагдана. «Сибиряк» колхозой механизаторнууд абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлжэ байна.

И. ФЕДОРОВ.
Түнхэнэй аймагай газетын корреспондент.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭ—МҮНӨӨДЭРЭЙ ГОЛ ХҮДЭЛМЭРИ

МАЛШАД БА МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ НЭРЭ ХҮНДЫН ХЭРЭГ

Партиин ЦК-гай октябриин Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, «. . .экономикын аграрна секторые мүнөө үеын эгээл дээдэ хэмжээндэ хүргэхэһөө ондоо шухала зорилго манай урда үгы бшуу» гэжэ онсо тэмдэглээ һэн. Ороной хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй арбадахи табан жэлдэ бэелүүлхэ саашанхи холын хараа зорилгонуудые бүри эли тодоор заажа үгэбэ. Тиин партиин XXV съездын болон КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлжэ, хүдөө ажахын гол һалбаринуудай нэгэн болохо адууһа мал үсхэбэрилгээ бүри ашагтайгаар хүгжөөжэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдые саашадаа улам элбэгжүүлхын тула манай республикын хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд горитой оролдолго гарган ажаллаха болоно. Юуб гэхэдэ, үнгэрһэн үбэлжэлгын бэрхэшээлэй хойшолонгуудһаа боложо, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ гүрэндэ мяха, һү, нооһо тушааха түсэб дүүргэхэнь бэрхэтэй болоо. Мүнөөшье республика дотор энэ хойшолонгой усадхагдаагүй дээрэһээ малай туража гарзалхань үшөө үргэлжэлһээр.

Ажахынуудай гол баялиг болохо адууһа малай ашаг шэмэ энэ үе соо дээшэлбэшье, һүрэгэй олошороогүй дээрэһээ эдеэ хоолой зүйлнүүдые абажа, гүрэндэ тушааха түсэб бэелүүлэгдэнэгүй. Тиимэһээ арбадахи табан жэлэй даабари дүүргэхын тула ерэхэ жэлһээ эхилжэ адууһа малайнгаа тоо толгойе олошоруулжа хүсэлдүүлээд, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлжэ, һү, мяха, нооһо урдынхиһаа бүри ехээр абаха эрилтэ табигдана. Тэрэгүй һаа, ерэхэ жэлэй түсэбэй дүүргэлтые хангахань бэрхэтэй болохо бшуу.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй эсэслэтэр хахад һара үлэбэ. Үнгэрһэн 11 һарын туршада хэгдэһэн ажалай дүнгүүдые согсолон харахада, малай үбэлжэлгэ нёдондонойхиһоо үлүү һайнаар эмхидхэгдээгүй. Олохон ажахынуудта малай тэжээл хэршэжэ, шанаржуулха, хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд малай тэжээл ашагтайгаар хэрэглэхэ, үбэлжэлгээ эмхитэйгээр үнгэргэхэ талаар бии байгаа арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглээдүй байһаар Нимэрхүү колхоз, совхозуудта үбэлдөө малынь тэжээлээр дуталдажа, ашаг шэмэнь эрид доошолдог гэхэ гү, али һүүлэй һүүлдэ һолоомо, тарья талханай зүйл бадарлажа тулидаг гээшэ.

Энээниие юун дээрэһээ элишэлэлтэйб гэхэдэ малай нёдондо үбэлжэлгын бэрхэтэй хүшэр үедэ зарим түрүү ажахынуудай үбһэ, һолоомоёо хэршээд, шанаржуулаад, гамтайгаар эдюулхэдэнь нүгөөдүүлынь тэжээлээ тэрэл хэбээрнь үгэжэ, хахадһаа ехэ хубиинь аргал шабааһантайнь худхажа һалгадаг байгаа. Нигээд ерэхэдээ тэжээлээ гамтайгаар, ашагтайгаар гаргашалһан ажахы үбэлжэлгээ гэмгүй үнгэргөөд, харин иимэ ажал ябуулаагүй колхоз, совхозууд үбэлэй тэнгээр, хабартаа үбһэ, һолоомоор дуталдадаг байһан юм.

Тиимэһээ энэ үбэлжэлгын үедэ малай бүхы тэжээл заабол хэршэжэ шанаржуулаад, бэлдэхэ гээшэ малшан, мэргэжэлтэ бүхэнэй нангин уялга байһан зандаа.

Малай энэ үбэлжэлгые һайн эмхидхэлтэйгээр үнгэргэхэ гээшэ бүгэдын хэрэг. Юуб гэхэдэ, энэ үбэлжэлгээ һайнаар үнгэргэжэ, малай ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлжэ шадабал, гүрэнэй түсэб дүүргэхэ гүйсэд арга олгогдохо байна ха юм. Малай үбэлжэлгын үедэ нэгэшье тугал, үхэр, хонин, адуу гарзада оруулангүй, бүхы эхэ малайнгаа ашаг шэмэ дээшэлүүлжэ, түл олоор абажа түлжүүлхын тула нэн түрүүлэн ажахынуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд горитой ажал ябуулха уялгатан. Энэ зорилго бэелүүлхын түлөө һайнаар бэлдэгдэһэн дулаан байраар малаа хангаха, тэжээлээ ашагтайгаар гаргашалха, уһаар дуталдуулангүй хангажа, һүрэгүүдээ дүршэлтэй малшадта даалгаха шухала.

Мүнөө республика дотор малай тэжээл хэршэжэ, шанаржуулха 19 цех хүдэлгэгдэнэ. Тиихэдэ гурбан томо цех һаядаа ашаглалгада тушаагдахаар хараалагданхай. 1975—1976 онуудай үеэр хуурай тэжээл хэршэжэ бэлдэхэ 100 гаран юрын түхеэрэлгэ тодхогдоо. Мүн зарим ажахынууд тэжээл хэршэхэ нүүдэл агрегадуудые байгуулжа, яһала амжалтатайгаар хүдэлгэжэ байна. Иимэ агрегадаар бэлдэһэн тэжээл илангаяа тугал, хурьгадта гү, али үбшэн үлбэр бэетэй малда эдюулхэдэ зохисотой байдаг.

Байгша оной малай үбэлжэлгын ябаса шалган харахада, зарим ажахынууд энэ харюусалгата хаһаяа муу бэлдэлгэтэйгээр эхилээ. Олонхи колхоз, совхозууд малай байра хүсэд дулаалжа түхеэрээгүй, тэжээлээ хэршэжэ, шанаржуулжа эдюулнэгүй. Зарим ажахынуудта бүдүүн тэжээл хэршэхэ «ОКУ» түхеэрэлгэнүүдынь гансал ороо һо тээрмэдэнэ. Энээнһээ боложо тэжээлынь хайша хэрэгээр, аша үрэгүйгөөр гаргашалагдана. Тиихэдэ олохон колхоз, совхозуудта малшад, хонишод олоор дуталдажа, һүрэг хонин, үхэрнүүд дүршэлгүй, журамаа алдаһан гү, али тогтомол ажалгүй хүнүүдтэ даалгагдана. Эдэ бүхы дутагдалһаа уламжалан байгша оной үбэлжэлгын эхинһээ хойшо олон мал туража, үбшэндэ нэрбэгдэжэ гарзалаа. Илангаяа Зэдын, Хориин, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Яруунын аймагуудай колхоз, совхозуудта мал олоор гарзалжа байна.

Гансахан Зэдын аймагай «Коммунизм» колхоздо энэ хугасаа соо мянга гаран хонин гарзада ороһон байна. Энэ колхоздо арбаад мэргэжэлтэн ажалладаг. Гэбэшье нэгэшье мэргэжэлтэнь малай иимэ олоор гарзалжа байһанда һанаагаа зобоогүй, усадхаха, ушар шалтагыень элирүүлхэ хэмжээнүүдые абаагүй. Энээн дээрэһээ тобшолходо, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдынь өөрынгөө ажалда харюусалгагүйгээр хандадаг, уялгаа ёһын тэдысэ дүүргэдэг байна.

Мүн энэ аймагай Торнин совхозой Капитанка гэжэ газарта оршодог отарада гарзалһан зуу шахуу хонин байра соогоо ёомоотой, задалагдажа үбшэниинь элирүүлэгдээгүй, удаан хэбтээ. Иигээд ерэхэлээрээ тус совхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэй малай иимэ олоор гарзалһаниие дары мэдээгүй байһаниинь элирнэ.

Малай фермэ, гүүртэ, отаронуудтахи байдалые һайн мэдэнгүй, шэхэ дүлии һууха гээшэ тон муу ябадал. Энээниие усадхангүй, үбэлжэлгээ хэзээдэшье эмхитэйгээр үнгэргэхэгүйбди.

Мүнөө республика доторнай 44 ажахын адууһа мал тэжээлээр 40 процентһээ багаар хангагданхай. Тиихэдэ 15 ажахы бүришье ахир — 30 процент хүрэхэгүй тэжээлтэй. Иимэ ажахынуудай малай үбэлжэлгэдэ онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй бологдоно. Гадна мүнөө отара, фермэ бүхэниие уһаар хүсэд хангаха шухала. Мал уһаар дуталдахадаа, түргэн турадаг, гарзалдаг гээшэ. Хоёрдохёор, нёдондо олон ушарта зайн галай таһалдаһан дээрэһээ малай тэжээл буйлуулха хүдэлмэри зогсоогдодог байгаа.

Байгша оной хабар Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо зайн гал хододоо таһалдажа, һүрэг хонин, үхэрнүүдынь хэдэн үдэр уһалагдаагүй байжа, тамираа алдаһан байха юм. Мал уһаар таһалдуулангүй хангажа, бүлүүр түхеэрэлгэнүүдэй эбдэрхэдэ, түргэн заһабарилха запас частьнуудые дары нөөсэлжэ бэлдэхэ шухала. Энэ хэрэг гол түлэб «Бурводстрой» трестдэ хабаатай.

Байгша ондо ажахынууд үбһэ, бусад тэжээл ехээр бэлэдхэхын тула горитой оролдолго гаргаа. Теэд бэлэдхэгдэһэн үбһэе бултыень фермэ, отаронуудта ... асарха хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнэ. Илангаяа Буряадай транспортна управлени, «Сельхозтехника» нэгэдэл ажахынуудай захил түргэн бэелүүлнэгүй, унжагайруулна.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ республикымнай ажахынууд нёдондонойхидо орходоо 100 эхэ мал бүхэнһөө үсөөн түл түлжүүлээ. Гэхэтэй хамта абтаһан хурьгадай 21 процентые, тугалнуудай 14 процентые, поршоонхонуудайнгаа 15 процентые үхэл гарзада оруулаа. Энээнһээ уламжалан һү, мяха, нооһо абаха түсэб дүүргэгдэнгүй үлэбэ гээшэ.

Саашадаа энэ дутагдалаа усадхахын тула нэн түрүүлэн бүхы түрэлэй мал үхэлгүй гарзада оруулангүй түлжүүлжэ, эхэ малай һубайралгатай эрид тэмсэхэ, адууһа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө горитой оролдолго гаргагдаха зэргэтэй.

Һүүлэй үедэ КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет малай үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ, үбһэ, бусад тэжээл бэлэдхэжэ нөөсэлхэ, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, тоо толгойень олошоруулха талаар нилээд олон тогтоолнуудые абаһан байна. Теэд эдэ тогтоолнууд үнэн дээрээ зарим газарта хүсэд бэелүүлэгдэнэгүй.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй эсэс ойртожол байна. Тиин республикымнай малшад, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд ушарһан дутагдалнуудаа дабан усадхажа, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргөөд, ерэхэ жэлдэ гээгдэлһээ замбол гарахаар ажаллаха зэргэтэй. Тиимэһээ ажахы бүхэндэ малшан, мэргэжэлтэн, хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй үүргэ, харюусалга болон уялгые заабол дээшэлүүлхэ зорилго табигдана.

Б. НИКОЛАЕВ.
Буряадай АССР-эн Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо.

КПСС-эй Хэжэнгын райкомһоо мэдээсэнэ

ШАНГА ЭРИЛТЭ ТАБИГДАА

Хүртэйн леспромхоздо арадай хинагшадай гол бүлэг, хэдэн пост хүдэлжэ байдаг юм. Ниитын энэ хүдэлмэридэ 35 хүн хабаадуулагданхай. Тэдэнэй 17-ниинь коммунист, хоёрынь—ВЛКСМ-эй гэшүүн.

Предприятиин хинагшад ажаллажа байһан газар газартаа коллективэй ажал хэрэгтэ аша туһатай хүдэлмэри ябуулхые оролдожо ябадаг юм. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха, алмалта арьбалалтын гурим сахиха талаар коллективэй дунда хүдэлмэри эрхилдэг, дутуу дундануудые элирүүлдэг байна.

Гэбэшье эндэхи арадай хинагшад һүүлэй үедэ ажал ябуулгаяа һуладхаһан байха юм. Предприятиин гол бүлэгэй түрүүлэгшэ Ю. Д. Варфоломеев бүлэг болон постнуудай, арадай хинагшадай хүдэлмэриие һайнаар хүтэлбэрилнэгүй, эрилтэ багатайгаар хүдэлнэ. Тиихэтэй хамта леспромхозой партбюро (секретаринь И. В. Александров) арадай хинагшадай хүдэлмэриие һанаһанда хүрэмэ бэшээр хүтэлбэрилнэ. Тэдэнтэй семинар үнинэй үнгэргэгдэнэгүй, саг үргэлжын заабари дуталдана.

Иимэ дутагдалнууд КПСС-эй райкомой зүгһөө шалгалта хэхэдэ элирхэйлэгдээ. Тиимэһээ энэ асуудал партиин райкомой бюрогой заседани дээрэ зүбшэгдэжэ, тусгаар тобшолол хэгдээ, хэмжээн абтаа.

ТҮРҮҮШҮҮЛ ПАРТИДА АБТАНА

ВЛКСМ-эй гэшүүн Александр Лукич Кузьмин Хүртэйн леспромхозой модо отологшоор ажалладаг юм. Тэрэ үдэр үдэрэйнгөө хүдэлмэриин даабариие ходо үлүүлэн дүүргэдэг ажалша бэрхэ, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэй хабаададаг залуу хүдэлмэришэн.

Предприятиин партийна эхин организациин суглаанай шиидхэбэрсээр энэ түрүү, габшагай бэрхэ хүдэлмэришэн КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаһан байгаа. Тэрэ шиидхэбэриинь КПСС-эй райкомой бюро баталба.

Хэжэнгын совхозой һаалишан, комсомолка Ханда-Цырен Лодоевна Раднаева, Загаһатын совхозой ахамад ветеринарна врач Николай Петрович Егоров гэгшэдые мүн лэ КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абаха гэһэн тогтоол партиин райкомой бюро абаа.

Энэ ехэ этигэл найдабариинь бодото ажал хэрэгээрээ харюулхабди, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадахабди гэжэ тэдэнэр үнэн зүрхэнһөө найдуулаа.

ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД ХАРААЛАГДАА

Аймагай партийна эхин, мүн цеховой организацинуудта, тэрэшэлэн партийна бүлэгүүдтэ тоосоото һунгалтын суглаанууд боложо дүүрэбэ. Тэдэ суглаануудай материалнууд КПСС-эй райкомдо гүйсэд абтажа, эмхидхэлэй таһаг дүнгыень согсолбо.

Тоосоото һунгалтын суглаанууд дээрээ коммунистнуудай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые, дурадхал болон һанамжануудые түүбэрилэн абажа, тэдэниие бэелүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһаг зохёобо. Тэдэ хэмжээ ябуулганууд партиин райкомой бюрогой заседаниияр баталагдаа.

Партийно-эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха, хүн зоной ажаһуудалай-культурна эрилтэ хангалгада онсо анхарал хандуулха, ажалшадай коллектив бүхэнэй үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ эрилтэ тэдэ хэмжээ ябуулганууд дотор хараалагдаһан байна.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ҺУРАЛСАЛ

Хэжэнгын аймагай партийно-ажахын эдэбхитэдэй һургуулиин ээлжээтэ хэшээл үнгэргэгдэбэ. Энэ һургуулида һурадаг хүнүүд «Социалис үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэ: хүтэлбэрилэгшын ажал» гэһэн темээр хоёрдохи жэлээ ном үзэнэ.

«Хүтэлбэрилгын онол арганууд», «Ажал тухай хуули», «Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха хэрэгэй аймагай колхоз, совхозуудта хэр зэргэ байһан тухай» асуудалнуудаар тус һургуулиин багшанар: аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б. Б. Рыбдылов, аймагай прокурор Ч. З. Цыденжапов, аймсоведэй гүйсэдкомой секретарь П. Балдандоржийн гэгшэд лекцинүүдые уншаба.

Хэшээлэй түгэсхэлдэ «Знание» бүлгэмэй аймагай эмхиин харюусалгата секретарь Ц. Н. Цыренжапов уласхоорондын байдал тухай лекци уншаа. Тиигээд шагнагшадай олон тоото асуудалнуудта харюусаба.

Р. ЦЫМПИЛОВ.
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

Комсомолой ажабайдал

ХУБИТАЯА ОРУУЛНА

Манай совхозой комсомолой организациин бүридэлдэ ВЛКСМ-эй 91 гэшүүн оролдог юм. Эдэнэрэй олонхинь үйлэдбэри дээрэ сэхэ ажаллажа, гүрэнэй түсэб болон социалис уялгануудые дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа яһала оруулдаг гээшэ. Онсолходо, малшадаар 17, механизаторнуудаар 33 хүн ажаллана. Гадна хүдөө ажахын 7 мэргэжэлтэ, 16 алба хаагша, 11 багша тоологдоно. Тиимэһээ энэ ехэ хүсые һайнаар хүтэлбэрилжэ шадаа һаа, түрэл совхоздоо горитой туһа хүргэжэ шадаха байһамнай эли.

Мүнөө үедэ малай үбэлжэлгэ хадаа эгээл шухала хэрэгнай болонхой. Энээндэ бэлдэлгын үеһөө эхилээд, манай комсомолой комитет яһала ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Жэшээлхэдэ, ниитын малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Тиимэһээ үбһэ хуряалга дээрэ комсомол-залуушуулай 6 звено хүдэлжэ, һайн шанартай хэдэн мянган центнер үбһэ тушааһан юм.

Коммунист Г. О. Очировай хүтэлбэрилһэн комсомол-залуушуулай звено совхоз соогоо нэгэдэхи һуури эзэлһэн байна. 60 гектар сабшалангаа ногоо унагаажа, 1124 центнер үбһэ хуряагаа. Тиигэжэ түсэбэйнь дүүргэлтэ 148 процент болоо һэн.

1976 ондо совхознай бүхыдөө 21 мянган центнер үбһэтэй. Энэнь нёдондонойхидо орходоо 8 мянган центнерээр ехэ.

Юрэдөө, комсомол-залуушуулай коллективүүдые эмхидхэн бии болгоходо, ехэ туһатай, аша үрэ ехэтэй гэжэ һанагдана. Залуу хүбүүд, басагад эм эмээ түшэлсэн ажаллахадаа, харюусалгаяа һайн ойлгодог болоно. Аха зондоо найдаад, хайша хэрэгээр ябаха арга үгы байна ха юм. Гадна залуушуулай коллективүүдэй хүмүүжүүлхы удха шанар горитой.

Манай совхоз «Скотопром» трестдэ мэдэлтэй. Тиимэһээ мал ажал гол һалбаримнай болоно. 2258 толгой үхэр, 7726 хонин (3270-ниинь эхэ хонин) манда бии. Энээнһээ уламжалан мал ажалда залуушуулые улам олоор хүдэлгэхые оролдодог байһамнай эли. Мүнөө үедэ хонишодой комсомол-залуушуулай дүрбэн бригада манда хүдэлжэ байна. Эдээнэй хоёрынь түлгэнүүдые, нүгөө хоёрынь эхэ хонидые харууһална.

Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ манай совхоздо бии байһан 7 отарын дүрбэндэнь 100 эхэ хонин бүхэнһөө 100, 100 гаран хурьган абтаа һэн. Иимэ ехэ амжалта туйлаһан ахалагша хонишод Ц. Дымбрылова, Ц. Жамбалова гэгшэдэй бригадануудта комсомолшууд Е-Д. Арьянова, Р. Аюров, А. Ромeнтова, М. Балданова, В. Арьянова гэгшэд ажаллаһан байха юм.

Онсолходо, манай совхозой комсомолой организаци хонин ажалые шефтээ абанхай. Тиимэһээ отделенинүүдэй ВЛКСМ-эй организацинуудай дунда энэ талаар мүрысөөн эмхидхэгдэжэ, өөрынгөө һайн нүлөө үзүүлнэ гэбэл, алдуу болохогүй.

Хонидой олоороо түрэжэ эхилхэдэнь, ВЛКСМ-эй 10 гэшүүниие хурьгашадаар хүдэлхыень эльгээхэбди. Үшөө 10 хүн түлгэнүүдые харууһалалсаха болонхой.

Эхэ хонидой бүхы отарануудые набшаһата болон шэлбүүһэтэ тэжээлээр хүсэд хүрэхөөр хангахын тулада ехэ ажал хэгдэнэ. Хонишодой байрануудта харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые олоор абаашажа, гэр соохинень шэмэглэхэ, политинформаци, элдэб асуудалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргэхэ эхилээбди. Гадна совхозоймнай агитбригада малшадта ходо айлшалжа, һонирхолтой зүжэг наада харуулжа байха. Үбэлжэлгын үедэ субботник болон воскресникүүд олоор үнгэргэгдэхэ юм. Хонидой хашаа, хорёо сэбэрлэхэһээ эхилээд, үбһэ, һолоомыень асаржа үгэхэ хүрэтэр хэхэ юумэн ехэ ааб даа.

Гэхэтэй хамта манай комсомолой организациин хүдэлмэридэ горитой дутуу дунданууд ушарна гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Совхоздомнай механизаторнууд дуталдана. Мал ажалда хүдэлдэг залуушуул үшөө үсөөн байна. Гадна залуу үетэнэй сүлөө сагые һайнаар үнгэргэхэ асуудал хүсэд һайнаар шиидхэгдээ гэхын аргагүй. Клуб һаа бэшэ тэдэнэрэй ошохо амарха газар үгы ха юм. Үбэлэй эрин эндэмнай тусхай мэргэжэлтэй соёлшон үгы.

Комсомолоймнай комитет эдэ дутуу дундануудые усадхаха зорилгоор дэлгэрэнгы түсэб табижа, тэрэнээ бэелүүлхын тулада ехэ оролдолго гаргана. Гэхэтэй хамта мүнөө үеынгөө шухала асуудалда гол анхаралаа хандуулдаг байһамнай эли. Малай үбэлжэлгые хоролтогүйгөөр, амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ комсомолшууд болон залуушуулай горитой хубитаяа оруулха байһаниинь дамжаггүй.

Р. ЦЫРЕНЖАПОВ.
Хориин совхозой комсомолой комитедэй секретарь.

Хориин аймаг.

АРМЕНИИН ССР. Республикын эгээн томонуудай нэгэн болохо Азатанска водохранилищиин барилга дүүргэгдэжэ байна. Гурбан дүрбэлжэн километр талмайтай хэмэл нуур соо 70 миллион гаран кубическа метр уһан суглуулагдахаар хараалагдана. Энээнэй ашаар Араратска болон Арташатска районуудай 7000 гаран гектар газар уһалагдаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Азатанска водохранилищи.

ТАСС-ай фотохронико.

ВОЛХОВ. (Ленинградска область). ГОЭЛРО-гой түрүүшын барилга болохо Волховско ГЭС-эй баригдаһаар 50 жэл болоо. Оронноймнай энергетикын түрүүшын станци мүнөө һэльбэн заһабарилагданхай. Хүсэниинь нилээд горитойгоор нэмээгдээ.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ түсэбһөө гадуур миллион хахадһаа үлүү киловатт-час электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГЭС-эй машинна зал.

ТАСС-ай фотохронико.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

БАМ-ай БАРИЛГАШАДАЙ НАЙДАМТАЙ ҮГЭ

ХАБАРОВСК. (ТАСС). Жэлэйнгээ программа ба социалис уялгануудые дүүргэһэн Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хабаадагшадта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй эльгээһэн амаршалгые БАМ-ай барилгашад зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн, халуунаар угтааба. Ургал, Алонка, Солнечный, Березово ба буртаг шэрэнгитэ тайга соогуурхи бусад һуурин тосхонуудта митингнүүд үнгэргэгдэжэ, ажал хүдэлмэридэнь үндэр сэгнэлтэ үгэһэнэйнь түлөө тэрээндэ хабаадагшад Леонид Ильичтэ зүрхэ сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргөө.

БАМ-ай зүүн участогта 140 гаран километртэ булад харгы баригдаа. Амар мүрэн дээгүүр хүүргэ баригдаа. Бурей ба буртаг шэрэнгитэ нютагуудаар урдан гарадаг бусад гол мүрэнүүд дээгүүр баригдаха хүүргэнүүдэй тулганууд табигдаһан байна. Һаяын һуурин тосхонуудта байрын гэрнүүд, һургуулинууд, магазинууд, столовонууд түргөөр урган бодожо байнхай.

— Нүхэр Л. И. Брежневэй эльгээһэн үнэн зүрхэнэй амаршалга бидэнэй хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ урма баяр түрүүлнэ, хүсэ нэмээнэ, Байгал-Амарай түмэр замаар поезднуудай үнгэрэн гараха үдэрые улам дүтэлүүлхын тула бүри ехэ юумэ хэхые баадхана, — гэжэ «Карпаты» отрядай модошо дархашуулай бригадир Н. М. Соболь хэлэбэ.

Ургал хотые, станциие барижа байһан Украинын барилгашад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, жэлэй эсэс болотор нэгэ миллион түхэригэй ажал хэхэ гэһэн шэнэ уялга абаһан байна.

Сэрэгшэд-түмэр замшад БАМ-ай зүүн участогта шэн габьяатайгаар ажаллана. Офицер В. Н. Журскинэй хүтэлбэрилдэг коллектив Амгунь мүрэнэй һаба һалаануудай хоорондо түмэр зам барихын тула газар жэгдэлэн тэгшэлжэ байна. Механизаторнууд митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, халаан соогоо 2—2,5 нормо дүүргэхэ уялга абаа. Бусад олон коллективүүд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна. Ажалай шэнэ амжалтануудые туйлахын тула хүсэ шадалаа гамнахагүйбди гэжэ БАМ-ай барилгашад нүхэр Л. И. Брежневые найдуулаа.

ШУБУУНАЙ ЗАВОД АШАГЛАЛГАДА ОРУУЛАГДАА

МОСКВА. (ТАСС-ай корр.). Прикарпатида Стрыйскэ шубуунай завод ашаглалгада оруулагдаба. Шэнэ предприяти шубуунай мяха үйлэдбэрилхэ талаар промышленна асари ехэ барилгын нэгэ хубинь болохо байна. Эндэ гаргагдаһан дальбараанууд Николаевска фабрикада абаашагдажа, дэгжээгдэхэ зэргэтэй.

Бройлерно үйлэдбэриие промышленна үндэһэ һуури дээрэ хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Энэ талаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ хадаа шубуу үсхэбэрилгын һалбариие эгээл ашаг үрэ ехэтэй болгохо байна. Тиигэжэ ашаг үрэнь 2,5—3 дахин дээшэлхэ.

СССР-эй Птицепромһоо мэдээсэһэнэй ёһоор мүнөө орон доторнай шубуунай 100 шахуу фабрика, 20 гаран үүлтэртэ завод хүдэлнэ. Бройлерно үйлэдбэриие хамтаруулдаг ехэ нэгэдэл байгуулха талаар горитой юумэн хэгдэнэ. Березовско, Вильнюсскэ шубуунай фабрикануудта адли Крымскэ областиин совхозууд жэлдээ хэдэн миллион бройлер гаргаха байна.

САЙН НАБШАҺА ХУРЯАҺААР

ЗУГДИДИ. (Грузиин ССР). (ТАСС-ай корр.). Грузиин Хара далайн эрьедэхи сайн плантацинууд дээрэ зунайхида адли аятай дулаан үдэрнүүд оршожо байһаар. Эндэ эршэтэ ажал бурьялна. Ногоон сай үйлэдбэрилхэ набшаһа намаан үргэнөөр суглуулагдажа байна. Зугдидиин, Чаквын сайн фабриканууд дүүрэн хүсэөрөө хүдэлнэ. Жэлэй дүүрэтэр 110 мянган центнер сай гаргагдаха юм.

ҮТЭГЖҮҮЛГЭ ГАРГАЖА ДҮҮРГЭБЭ

МИНСК. (ТАСС-ай корр.). Белоруссиин тарялашад хабарай тарилгын хэгдэхэ үргэн ехэ талмай дээрэ, түрүүшын 10 миллион тонно нютагай үтэгжүүлгэ гаргажа дүүргэбэ. Колхоз, совхозуудта эмхидхэгдэһэн оньһожоруулагдамал отрядууд, бригаданууд энэ ажал эрхилнэ. Тиихэдээ тарялашад шэбхээе минеральна үтэгжүүлгэтэй холижо гаргана.

РОГУНСКА ГЭС-эй БАРИЛГАДА

ДУШАНБЕ (ТАСС). Таджикистанай Рогунска ГЭС-эй ерээдүйн барилгын талмай дээрэ КамАЗ тухалэй автомобильнууд түрүүшын ашаа асарба. Хүсэтэ машинанууд хада ууладахи хүшэр бэрхэшээлтэй харгы замые һаад түбэггүй гаталһан байна. Таджикистанда ерэһэн КамАЗ-ууд жэлэй түсэбһөө гадуур 100 мянга гаран тонно түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые, эд бараа Рогунай, Нурегэй, Дангарай, Регарай барилгануудта хүргэһэн байха юм.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР

МИНСК. (ТАСС-ай корр.). Заводой коллектив ехэ запас частьнуудые Хара бэшэ хүрьһэтэ зонын тарялашадта эльгээхэдээ, жэлэйнгээ социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Түсэбһөө гадуур 140 мянган түхэригэй шестернэ хүдөөгэй ажалшадта эльгээгээ. Жэлэй дүүрэтэр заводой коллектив үшөө ... мянган трактор, тарилгын ба хүрьһэ элдүүрилгын ... регадуудые бүтээн гаргаха байна.

ОПЕРНО ТЕАТРАЙ 20 ЖЭЛЭЙ ОЙ

КЛАЙПЕДА. (ТАСС-ай корр.). Эндэхи арадай оперно театрай эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 20 жэлэй ойе тоосоото ехэ концертээр тэмдэглэбэ. Уран һайханай бүлгэмэй артистнар классическа ба национальна опернуудһаа аринуудые дуулаһан, хоорой хүгжэм зэдэлһэн, аха дүү республиканууудай композиторнуудай дуунууд соностоһон байна.

[С]ОЦИАЛИЗМЫН ТУГ ДОРО

[Ви]етнамай Ажалшадай партиин IV съезд

[ХанО]ЙП. (ТАСС-ай тус [сэткүүлэгшэ]). Бадинь гэжэ [...] талмай дээрэхи [...]уудай ордон соо [...]и 14-дэ нээгдэһэн [...]й Ажалшадай пар[тиин IV] съездын делегадууд [...]он дотороо социа[лис]... [ба]йгуулгын шухалын [...] зорилгонуудые то[доро]хонь.

[...]амай миллион табан [мя]нга гаран коммунист[...]һэдынгөө ехэ хурал[...] мянгаһаа үлүүтэй ту[...]дөө эльгээбэ. 46 [жэ]лэй урда тээ энэ [...] — вьетнам арадай [...]ы революционно [...] байгуулалсагшад, [...]буу барин бодожо [ор]онойнгоо сүлөөтэ, [...]һан байдал арш[...] [ха]мгаалагшад, шэнэ [...] зохёон байгуулагша[...] [...]үшын зэргэдэ даб[...] делегадуудай дунда

[...] III, IV съезднүү[дэй хоо]рондохи үе соо пар[...]хилһэн ажал ябуул[...] ПТВ-гэй ЦК-гай [...]ескэ тоосоое зүбшэн [...] экономико хүгжөө[лтые ш]энэдхэн хубилгаха [табан] жэлэй (1976—1980) [...] түсэбэй гол шэг[...]ые баталха, ПТВ-гэй [...] (хубилгагдаһан) ба[...]баха, партиин цент[ральна] органуудые һунгаха

[...]ин ветеран, СРВ-[ий пр]езидент Тон Дык [...] съездые нээбэ. [...] ЦК-гай Политбю[ро]гэшүүн, КПСС-эй [...] секретарь М. А. [...]түрүүтэй Советскэ [...] Коммунис партиин [...]е, гадаадын бусад [...]е зал соо байг[...]мэ альга ташал[...]ршалаа.

[...]эй Центральна Ко[митедэй] Нэгэдэхи секретарь [...]Ле Зуан ПТВ-гэй [...] тоосоото элидхэл

[П]ТВ-гэй III съездһээ [...] партиин мүнөөнэй IV [хү]рэтэр арбан зургаан [...] — гэжэ нүхэр [...] хэлэбэ. — Энэ үе [...]й Эхэ орон имагта [...]ршалгануудые да[...]гараа. Манай арад [...] колонизаторнуудта [...]эһэн агууехэ дайн[...]жа үрдеэгүй байта[...] байлдаанда, аме[риканска] империализмын үүд[...]ээ хэзээнэйхиһээ [...] шэрүүн ээрхэг ту[...] добтолгодо эсэргүү [...] ороо бэлэй. Урда [...] хараһан нимэ ту[...]да бидэниие бого[...]лзор соо няза дара[...]жэ империалистнууд [...] байгаа. Гэхэ зуу[...] ороной арад зон [...] партиингаа зүб хү[...] доро ябажа, бүхы [...] дээрэхи ханинарай [...]хэнэй туһаламжые [...] имагтал эрэлхэг [...] тэмсэл ябуулжа ал[...] илалта туйлал.

[...]сари ехэ илалта ха[...]ай арад зондо на[...] түүхэдэхи агууехэ [...]ын шата болоо. [...] августын рево[люци] эхилһэн, нацио[нальна] сүлөөрэлгын түлөө, [...]оо хамгаалха гушан [жэлэй тэ]мсэлэй алдарта тү[...]лоһон байна. Эн[э] [...]анай газар дайда [...] гаран жэлдэ ээр[хэг и]мпериализмын зон-

хилолгые эсэслэн усадхаһан, бүхы орон доторхи национальна арадай-демократическа революциие түгэсхэһэн илалта болоно. Энэ илалтын ашаар ороной хойто зүгтэхи социалис революциин туйлалтануудые хамгаалха ба хүгжөөхэ, Эхэ ороноо нэгэдхэлгын замдахи бүхы һаад тойбонуудые усадхаха, социализм тээшэ бүхы оронойнгоо дабшалга хангаха аргатай болоһон байнабди.

Вьетнам арадай илалтын уласхоорондын удха шанар тухай хэлэхэдээ, элидхэлшэ нигэжэ тэмдэглэбэ: дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр революционно хүсэнүүдтэ эсэргүү империализмын һөөргэдэн добтолһон эгээн ехэ добтолгонь тус илалтаар таһалдуулагдаа, социализмын хүсэ нүлөөн улам үргэдөө, империалис байгуулалта һулараа, революционно хүсэнүүдэй эршэ ба добтолхы сохилто бэхижэээ.

Партиин хүтэлбэри доро манай арадай гаталһан революционно тэмсэлэй удаан ба алдарта замые мүнөөдэр заха хизааргүй омогорхол тойгоор эрьен харанабди. Вьетнамай революциин бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ ПТВ бүхы тулалдаануудай үедэ илалта туйлаһан, политическэ талааран жагсаан хатуужаһан, үзэл сурталай ба эмхидхэлэй талаар бата бэхи болоһон, хүсэн түгэс марксистско ленинскэ парти, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй хүсэтэ отряд болоо.

Вьетнамай революциин түүхын толотомо хуудаһанууд болохо манай ехэ илалта суута президент Хо Ши Минэй, манай партиин эмхидхэн байгуулһан ба жагсаан хатуужуулһан. Вьетнамай Демократическа Республикын [...] һуури табиһан, национальна агууехэ нэгэдэл хангаһан, революционно зэбсэгтэ хүсэнүүдые эмхидхэн тогтооһон хүнэй нэрэ алдартайнь таби шахуу жэлэй турша соо хододоо нягта холбоотой байгаа. Хо Ши Минэй арюун нангин захяае һайнаар дүүргэһэндээ бүхы парти, бүхы арад, манай бүхы арми омогорхоно.

Вьетнамай революциин илалта хадаа социализмын, национальна бэеэ дааһан байдалай, демократиин ба бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хүсэнүүдэй илалта болоно. Эдэ хүсэнүүд американ империализмын ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү тэмсэлдэмнай бидэндэ дэмжэлгэ үзүүлдэг байһан юм гэжэ нүхэр Ле Зуан тусхайлан тэмдэглээ. Пролетарска интернационализмын арюун һайхан хараа бодолоор нэбтэрэн, вьетнам арадта түгэс бүрин, асари ехэ, айхабтар шухала дэмжэлгэ ба туһаламжа үзүүлпэн, мүнөө дайнай хойшолонгуудые усадхан зайсуулха, Эхэ ороноо һэргээн хүгжөөхэ хэрэгтэмнай туһалжа үргэлжэлһөөр байһан Советскэ Союзда, бусад аха дүү социалис оронуудта нүхэр Ле Зуан съездын үмэнэһөө гүн гүнзэгы баясхалан хүргэбэ. Манай арадтан һаналаа нэгэдэн талархадаг, хүсэн түгэс, зориг бадаруулхы дэмжэлгэ үзүүлдэг байһанайнь түлөө дэлхэйн оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэ-

нэй партинуудта, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ, эб найрамдалтай байхые хүсэдэг бүхы оронуудта, уласхоорондын демократическа эмхинүүдтэ, түрүү үзэл бодолтой бүхы хүн түрэлтэндэ халуун баясхалан хүргэнэбди.

Нүхэр Ле Зуан оронойнгоо ажахын хүгжэлтын зарим тэды дүнгүүд дээрэ тогтохо зуураа, иигэжэ хэлэбэ: Хойто Вьетнам арадайнгаа ажахые, социалис еһоор шэнэдхэн хубилгаха ба эмхидхэн байгуулха хэрэгтэ хуулита омогорхол үүсхэдэг амжалтануудые туйлаа. Гэхэ зуура, 1965 онһоо Хойто Вьетнам экономикоёо сэрэгэй гуримда оруулха баатай болоһон юм. Тиин тэрэ гэһэнһээ хойшо 1975 он хүрэтэр экономико ойрохон зуура һэргээһэн заоһарлалтануудтай, һандаралта дайнай үе үргэлжэлһэн байгаа. Тиигэбэшье һаань, социализм байгуулгын талаар горитой амжалтануудые туйлагдаа.

Социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, социалис томо үйлэдбэри тогтоохо шэглэлтэйгээр ниитынгээ үйлэдбэриие шэнэдхэн эмхидхэхэ гээшэ мүнөө үедэ хойто зүгые, бүхы ороноо хүгжөөлгын гол асуудал болоно.

Имагтал социализм арадай хэтэ үеын хүсэлэнгүүдтэ харюусадаг, дарлалта мүлжэлгэһөө, үлэсхэлэн хооһон, үгытэй ядуу байдалһаа эдэниие хэгэдэнь сүлөөлдэг, ажана һайхан, соёл болбосоролтой жаргалта байдал эдэнэртэ олгодог байна. Имагтал социализмын үедэ манай орон мүнөөнэй экономикотой, соёл культуратай, түрүү эрдэм наукатай, бидэнэртэ бэеэ дааһан байдал, эрхэ сүлөө, һалбаран хүгжэлтэ хэтэдээ олгоһон ороноо найдамтайгаар хамгаалха хүсэ шадалтай боложо шадаха байна.

Социалис индустриализацилга хадаа манай зорилгонуудые туйлаха шиидхэхы эрхэ нүхэсэл болоно. Энэ хадаа социализмда оролгын бүхы забһаран үеын гол зорилго мүн. Энээнэй тула мүнөөнэй индустриально-аграрна экономическа байгуулалта зохёохо хэрэгтэй. Хүдөө ажахы болон хүнгэн промышленностиие хүгжөөһэнэй үндэһөөр хүндэ промышленностиие гол түлэб хүгжөөхэ, хүдөө ажахы болон промышленностиие нягтаар нэгэдүүлжэ, ниитэ нэгэн болгохо, эдэниие хоорондонь холбоотойгоор хүгжөөхэ хэрэгые хангаха гээшэ имэ байгуулалтын гол зам болоно.

Марксизмын бии боложо нэбтэрһэн үе сагһаа хойшо дэлхэйн түүхэ асари ехэ үйлэ хэрэгүүдэй, хубилалтануудай гэршэ болоһон байна гээд нүхэр Ле Зуан элидхэлэйнгээ ПТВ-гэй уласхоорондын ажал ябуулгада зорюулагдаһан хуби соо хэлэбэ. Ленинэй оюун бодолто хүтэлбэри доро илалта түгэс Октябриин социалис революци шэнэ үе — бүхы дэлхэй дээрэ капитализмһаа социализмда шэлжэн оролгын үе нээһэн агууехэ үйлэ хэрэг болоһон байна.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнда Советскэ Союзай ба революционно бусад хүсэнүүдэй туйлаһан алдарта илалта империализмһаа ехэ бүлэг оронуудые таһалжа, дэлхэйн революциин хүгжэлтын шэнэ агуухэ шатые элирхэйлээ һэн. Социализм нэгэ орондо бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээгүүр хүгжэжэ залһан байгаа.

Мүнөө социалис оронууд ехэ, али бүхы амжалтануудые туйлажа, империализмын хүсэнүүдһээ булюу шадалтай болонхой. Булюу байлгань жэлһээ жэлдэ хэлбэриигүйгөөр ургана. Энээниие зогсоохо гээшэ аргагүйл. Хүдэлмэришэн ангиин ба марксистско ленинскэ партинуудай хүтэлбэрилдэг шэнэ обществын булюу таланууд социалис оронуудай хурдан түргөөр, саг үргэлжэ хүгжэн бэхижэлгын ашэ үндэһэн болоно.

Партиин IV съезд шэнэ, манай арад зоной түүхэдэ үзэгдөөгүй үе сагта оройоймнай орожо байһан байдалда зарлагдаба гээд нүхэр Ле Зуан хэлээ.

Коммунизм — манай партиин үндэр дээдын уг зорилго мүн. Коммунизм — хүн түрэлтэнэй ерээдүй, манай ороной гэрэлтэ һайхан ерээдүй мүн. Манай партиин уг зорилго хадаа манай арадай эгээл үндэр дээдын зорилго хүсэлэн болоно. Партиин тэмсэлэй уг зорилгонуудта хүрэмэ байхын тула, партиин шэнжые элирхэйлжэ, парти тушаа партиин гэшүүдэй һанал бодолые дээшэлүүлхын тула Центральна Комитет олон нүхэдэй ба партийна организацинуудай хүсэлэнгүүдые карааda абан, партиие Вьетнамай Коммунис парти гэжэ шэнээр нэрлэхыень съездэ дурадхана. 1930 ондо тэрэнэй эмхидхэгдэн байгуулагдаһан үдэрһөө хойшо парти нимэ түүхэтэ нэрэтэй байгаа.

Манай алдарта партитай, баатаршалгата Эхэ оронтоёо хамта ургаабди гэжэ бидэ бултадаа, Вьетнамай Социалис Республикын коммунистнууд ба эрхэтэд, энэ түүхэтэ съездын үдэрнүүдтэ мэдэрнэбди!

Партиин IV съезд амгалан тайбанаар социализм байгуулгын үедэ оролгын агууехэ үе шатые элирхэйлэн харуулба. Президент Хо Ши Минэй саг үргэлжэ хүсэдэг байһан манай орониие хүсэн түгэс, гоё һайхан болгохые шиидэнхэйбди.

Съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэ — Вьетнамай коммунистнуудай бүхы вьетнам арадай хүндэтэ уялга мүн.

Манай бүхы арад: хүдэлмэришэд, таряашад, сэрэгэй алба хаагшад, залуушуул, эхэнэрнүүд, интеллигенци, бүхы арад зон, Вьетнамай агууехэ бүлын аха дүү бүхы арад үндэһэтэн национальна сүлөөрэлгын түлөө дайнда харуулагдаһан революционно баатаршалгые Эхэ ороноо зохёон байгуулха ажалай революционно баатаршалга болгохо ёһотой. Социалис революци — манай һайндэр мүн. Манай бүхы орониие, район ба предприяти бүхэниие революционно хүгжэлтэ дэбжэлтын агууехэ барилга болгоёл!

Нүхэр Ле Зуанай хэһэн элидхэл ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ угтагдаа.

ПТВ-гэй IV съезд декабриин 15-да хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

[Э]ХЭ ОРОНОЙ ШАГНАЛНУУД

[СССР-]эй Верховно Сове[дэй Пре]зидиумэй Түрүүлэг[шэ Н. В.] Подгорный СССР-[эй лёт]чик-космонавтнуудта, [...] наукын ба соёлой [...]дэжэ ажал ябуу[лһан ...] хэдэн министерст[вын ...] албан зургаануу[дай хүтэл]бэрилэгшэдтэ, сэ[рэгэй] начальнигуудта де[кабриин] 14-дэ Кремль соо [орденуудые,] медальнуудые ба-

[...] — космонавтнууд [...]удов, В. И. Рож[...]ий гэгшэдтэ Лени[нэй орден]ууд, «Алтан Одон» [меда]льнууд барюулаг[даа. С]ССР-эй летчик-кос-

монавт» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ эдэнэртэ олгоһон тухай грамотанууд, үнэмшэлгэнүүд мүн лэ барюулагдаһан байна.

Москвагай гүрэнэй филармониин солист, СССР-эй арадай артист Э. Г. Гилельс дэ, СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин бодото гэшүүн, медицинскэ албанай генерал-майор И. С. Колесниковтэ, станок-бүтээлгын ба инструментальна промышленностиин министр А. И. Костоусовта, Моссоведэй нэрэмжэтэ гүрэнэй академическэ театрай артистка, СССР-эй арадай артистка В. П. Марецкаяда, композитор А. Г. Новиковто Ленинэй орденууд, Социалис Ажалай Геройн «Хадуур ба Балта» гэжэ алтан медальнууд барюулагдаа.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. Ф. Васильев, генерал-полковник К. С. Грушевой, СССР-эй худалдаа наймаанай министрэй нэгэдэхи орлогшо С. А. Трифонов, Азербайджанай ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. А. Халилов гэгшэд Ленинэй орденоор шагнагшадай дунда бии.

Хэдэн хүнүүдтэ Октябриин Революциин, Ажалай Улаан Тугай ба Арадуудай хани барисаанай орденууд барюулагдаһан байна.

Армиин генерал И. М. Третьягта маршалай одон зүүлгэгдэв.

Н. В. Подгорный шагнагдагшадые халуунаар амаршалаад, шэнэ жэлдэ — Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойн жэлдэ — элүүр энхэ, зол жаргалтан ябахыень, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлгэдэ амжалтануудые туйлахыень эдэнэртэ хүсэбэ.

(ТАСС).

Гусиноозерск хотын оёдолой фабрикын ажалай ветеран Агния Константиновна Хлебниковагай уран гараар бүтээгдэһэн хубсаһа хунар хүнүүд урматайгаар үмдэжэ ябадаг. Ажалдаа эрхим һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнгаа түлөө Агния Константиновна коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар шагнагданхай.

Тус фабрикын үшиэй, бэрхэ оёдолшон өөрынгөө мэргэжэлдэ залуушуулые һурган хүмүүжүүлнэ. Агния Константиновнагай һургаһан залуу басагад оёдолой мэргэжэлые һайнаар шудалаад, ажалдаа һайн дүнгүүдые туйлана.

Мүнөө фабрикын бэрхэ оёдолшон Хлебникова Хараанхын ГПТУ дүүргэһэн Вера Золтуевае шефтээ абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. К. Хлебникова өөрынгөө һурагша В. Золтуеватай.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

ТҮРҮҮ СОЁЛШОДОЙ НЭГЭН

Наратай һаргама үдэр. Хэдэн хоног тэнгэри саһа бордоһоор шэдэлжэ, шэрүүн хүйтөөр забда забдаһаар, одоошье сэлмэжэ эхилээд байба. Нимэ хагсуу шуурганай һүүлээр хээрын бамбагар саһан дээгүүр ябахада аятай. Бидэнэр Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой ажал хүдэлмэрээр һонирхожо, энэ үдэр Зүй, Һутэй нютагаар ябаа һэмди.

Тус совхозой түбэй буусаһаа яһала холо оршодог Һутэйн отделениин клубта дүтэлжэ ерэхэдэмнай, эндэ хүнүүд хүлгөөтэй: ороно, гарана. Клуб уужам һаруул, олон сонхотой, дулаахан таһалга соо библиотекэ түхеэрэгдэһэн.

— Елизавета Жамсарановна, нимда Советскэ Союзай Герой, Маршал Малиновский тухай ном үгыт даа,— гэжэ хүдэр улаан хүбүүн, алнгата зөөлэхэн хоолойгоор дуугарна. Мүн тэндэ хэдэн хүн. Һутэй нютагайнгаа «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай болон ажалай ветерануд тухай» библиотекын эзэн Елизавета Жамсарановна Нимаевагай уран гараар хэгдэһэн альбомой фотозурагуудые харана, нютагайнгаа ажалша, малша хүнүүдэй манай үе сагай ажал хэрэг тухай уншана.

— Үшөө хэндэ, ямар ном хэрэгтэйб? Абагты даа, — гэжэ Нимаева сугларжа байһан нютагаархиндаа урихаар дурадхана.

Хүн бүхэн дуратай номуудаа, журналнуудаа захижа үрдихэ сүлөөгүй, урматайнууд байха юм.

Зарим нэгэниинь һаяхан ерэһэн газетэ, журналнуудые уншана. Буурал толгойтой үбгэжөөл нюдэндээ шэлээ хэхэ зуураа:

— Эрдэм мэдэсэ — ном сударһаа эхитэй. Нүхэдүүд, ном уншабал, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэһээ гадна, ажабайдалдатнай, ажал хэрэгтэтнай сэнгүй туһатай байха, — гэбэ. Энэ сэсэн мэргэн үгэнүүдые хэлэһэн хүниие һүүлдэ һурагшалан мэдэхэдэмнай, гурбан орденой кавалер, дайн сэрэгэй, ажалай ветеран; Сэлэнгэ нютагтаа суурхаһан Самбу Будаевич Будаев байгаа.

Уужам һаруул библиотекэ соонь тагууд зохидоор таарулан табигданхай, номуудынь эмхитэй, ханануудынь уряа лозунгнуудаар уран гоёор шэмэглээтэй. Шэнэ газетэ, журналнууд стол дээрэ аятайханаар жэрылдэнэ. «Арбадахи табан жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлэе!» — гэһэн номой выставкэ, «Залуу һаалишан, хонишон, механизаторто туһаламжа» гэһэн стенд гоё һайханаар үзэгдэнэ. Библиотекэдэ бүхыдөө зургаан зуу гаран уншагшад тоологдоно. Тэдэнэй хоёр зуу гаранинь һургуулиин хид. Һутэй тосхоной бүлэ бүхэн ном уншана. Тэдэнэй олонхинь хүдөө ажахын хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд.

— Елизавета Жамсарановна, ажал хүдэлмэритнай хэр һайнаар ябажа байнаб? — гэжэ һонирхобобди.

Мүнөө үедэ хэхэ ажалнай ехэ даа. Малай үбэлжэлгэ эхилээ, ябагдахань лэ гээшэ.

— Тэндэ байһан Зүй-Һутэйн сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Доржо Соктоевич Эрдынеев:

— Манайш Елизавета Жамсарановна библиотекэдэ ерэһэн хүнүүдтэ ном үгөөд лэ амархан һуудаггүй. Холо ойрын малшадтай ходо хөөрэлдөө үнгэргэдэг, «Сахилгаан хуудаһа», мүрысөөнэй дүн гаргалсадаг. Мүнөө Һутэйн отделениин отара, гүүртэ, һаалиин фермэ дээгүүр байгуулагдаһан нүүдэл 14 библиотечкэдэ жара гаран уншагша тоологдоно. «Тэдэниие шэнэ номуудаар үргэлжэ хангаха хэрэгтэй,— гэжэ нэмэжэ хэлэбэ. —Уншагшадайнгаа захил түргэн дүүргэнэбди».

Энэ библиотекын хүдэлмэритэй танилсахада, тэрэниие даагша Елизавета Жамсарановна Нимаева өөрынгөө мэргэжэлдэ дуратай, арад зоной дунда ном пудар олоор тарааха, тэдэнэй ухаан бодолой эрилтэ гүйсэд хангаха гэһэн эбьнастайгаар ажаллана гэжэ хэлэлтэй. Нютагайнгаа һургуули дүүргэһээр, соёл-тэгээрэлэй училищида орожо, библиотекарь мэргэжэлтэй боложо гараһан. Тэрэ гэһээр библиотекэдэ арбан хоёр жэл ажаллажа байна. Тэрэ даалгагдаһан ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг. Али бүхы шэнэ юумые ойлгожо абаха гэжэ эрмэлзэдэг. Нэгэ нимэ жэшээ дурдалтай. Нэгэтэ Сэлэнгын аймагай библиотекарьнууд бүлэг боложо, Мухар-Шэбэрэй аймагта дүй дүршэлыень халан абахаар ошоо бэлэй. Никольскиин болон Шаралдайн библиотекарьнууд һургаал абама, һайн зүйлнүүдээр ехэл баян, түрүү дүй дүршэлтэй байһан юм. Тиихэдэ Елизавета Жамсарановна хамаг юумэн тухайнь анхаралтайгаар асуудаг, дэбтэр дээрээ дуу-һыень бэшэжэ абадаг һэн. Мухар-Шэбэрһээ бусаһанайнгаа һүүлээр библиотекынгээ ажалые бүринье пайжаруулһан, шэнэдхэн шэльбэһэн байгаа. Мүнөө Зүй-Һутэйн библиотекарь «Эрхимээр ажалладаг библиотекарь» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, элдэб харалгануудта хабаадалсадаг, хододоо илажа гарадаг болонхон.

Елизавета Жамсарановна нютагаархиндаа ехэл хэшэг заяадаг хүн. Жабартай хүйтэн үдэрнүүдтэшье хамаагүй холын малшадта хүрэхэл зорилготой ябадаг даа!

Хүн зониие ном һударзаар хангаха талаар тэрэ даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Тэрэнэй амжалтын хамаг нюусань юуб гэхэдэ, мүнөө үеын библиотекын ажал хүтэлбэрилгын онол арга гүйсэд хэрэглэһэнэй, уншагшадайнгаа захил һонирхолгые һайнаар шудалһанай аша болоно. Харһаа холо энэ багахан һууриндa ниитэ-политическэ номуудаар һонирхогшод олон. Энэнь гайхалтай бэшэ. Ушар юуб гэхэдэ, Елизавета Жамсарановна шэнэ хэблэл тухай һүүлэй үеын мэдээсэлые олондо дуулгаха, дэлгэрүүлхэ талаар үүсхэлтэй, шадамар бэрхэ юм. Мүн ном тарааха хэрэг һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Һутэйн наймаан жэлэй һургуулиин ахамад классуудай һурагша бүхэн энэ хэрэгтэ хабаадуулагдана. Энэ нүхэрнай нютагайнгаа эдэбхитэдтэ түшэглэжэ, партийна эхин организацитай, сомонон Соведэй депутадуудтай, комсомолой гэшүүдтэй нягта холбоотойгоор хүдэлнэ. Библиотекын үүсхэлээр ябуулагдадаг олониитын хэмжээ ябуулганууд малшад болон механизаторнуудай магтаал һайшаалда хүртэдэг.

Сэлэнгын соёлшодой түрүү зэргэдэ жагсаһан Елизавета Нимаева өөрынгөө үнэн сэхэ ажалай түлөө арбадахи табан жэлэй түрүүшын хабар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан юм. Елизавета Жамсарановнада ажалдаа бүри ехэ амжалта туйлажа, арад зонойнгоо баяр баясхаланда хүртэжэ ябахыень хүсэнэбди.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

АЖАЛАЙ ХАҺА ЭХИЛБЭ

«Севертрубопроводстрой» трестын хабсаргагшад Ямало-Ненецкэ национальна округто булташһаа түрүүлэн ерээдүйн газопроводой үбэлэй харгыда гараба. Энэ үбэлэй туршада тэдэнэр 300 километр газопровод бариха даабаритай. Энэнь нёдондо үбэлэйхиһөө холо үлүү болоно. Тэрэ тоодо Надым — Пунга — Урал, Надым — Уренгой, Комсомольскын уурхай — Сургут — Тюмень — Челябинск гэһэн газопроводуудороно.

Энэ даабаряа амжалтатайгаар дүүргэхын тула барилгашад инженерна олон орсо зорилгонуудые шиидхэхэ болоно. Энэ хизаарга шанга хүйтэн болодог ха юм. Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, барилгашад нёдондоной хиһоо һара урид үбэлэй харгы бэлэн болгоо, техникэеэ һайнаар заһабарилаа.

С. Токмаковой хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд газопровод барилга дээрэ түрүүшын «оёдол» гагнаһан байна. Тэдэнэр социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, нимэ хүндэтэ эрхэдэ хүртөө.

В. ЖИЛЯКОВ.
ТАСС-ай корр.
Ямало-Ненецкэ округ.

БУЛТАНАЙ ОРОЛДОЛГЫН АШААР

Мегион тосхондо байрладаг нефть бэдэрэлгын экспедициинхид энэ жэлэй эхинһээ 15 мянган метр хадалиг газар үрэмдэбэ.

Мегионой экспедициин коллектив нимэ амжалта анха түрүүшынхеэ туйлаһан байна. Тус экспедициин бүхы бригаданууд графигһаа түрүүлэн ябана. Тэдэнэй нимэ һайн үрэ дүнгүүдые туйлаха хэрэгтэ үрэмдэлгын түхеэрэлгэнүүдые хабсаргагшад ехэхэн хубитаяа оруулаа. Тэдэнэр эмхидхэлэй болон техническэ шэнэ онол аргануудые ажалдаа хэрэглэдэг болоһон байгаа. Жэшээлэн хэлэбэл, хабсаргагшадай нэгэ бригада үрэмдэгшэдэй нэгэ коллективтэй хамта хүдэлнэ. Үрэмдэлгын нэгэ түхеэрэлгээр нэгэ скважина дээрэ хүдэлжэ байхада, хабсаргагшад нүгөөдэ түхеэрэлгээ бэлдэжэ байдаг болоо. Ажалаа имагтал иигэжэ эмхидхэһэнэй ашаар «сонхонууд» үгы болгогдожо, хүдэлмэриин ехэ саг минитэ хосорхоёо болиһон байна бшуу.

В. ОХОТСКИЙ,
ТАСС-ай корр.
Ханты-Мансиин округ.

МҮЛЬҺЭН ХАРГЫНУУД

Ненецкэ национальна округой хойто зүгтэ үбэлэй үедэ ашаглагдадаг мүльһэн харгынууд хэдэн зуугаад километртэ транспортын гол һудал болодог байһан зандаа. Зунай сагта эндэхи намаг дээгүүр ямаршье машинаар ябаха аргагүй байдаг. Тиимэһээ нефть болон газаар баян Тимано-Печорско райондо ажалладаг геологууд хүйтэн болохые хүлеэжэ ядан байдаг юм. «Хүйтэнэй ерэхэдэ, харгытай болохобди» гэжэ эндэхин мэдэнэ бшуу.

Нёдондонойхитой сасуулжа харахада, энэ үбэлдөө хоёр дахин ехэ ашаан шэрэгдэхээр түсэблэгдэнэ. Тиимэһээ үбэлэй харгы тухай урданайхиһаа һара урид бодомжолжо эхилһэн байна. Хүйтэнэй ерэхэтэй хамта Нарьян-Марһаа Ярей-Юсскэ уурхай хүрэтэр 190 километр утатай үбэлэй харгы бариглаба.

Нарьян-Марта үнгэрһэн зундаа автотранспортна тухай предприяти эмхидхэгдэһэн. Энэ предприятиин коллектив үбэлэй харгынуудые бариха, ашаглаха зорилготой. Шэнэ предприятиин коллективтэ ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэхэ — хамтадаа мянгаад километр утатай мүльһэн харгынуудые бариха даабари үгтэнхэй.

В. ЖУКОВ,
ТАСС-ай корр.
Ненецкэ округ.

АРАДАЙ БЭЛИГ БАДАРҺААР

[...] дуранай уран зураа[шадай] выставкэ үнгэрбэшье, [һ]онирхолтой үзэгдэл [...] шэнжэлэгдээгүй. Ушар [...]ээ зарим тэды һанам[жануудые], илангаяа шалгар[һан зур]аашадай бүтээлнүүд [тухай] хэлэхэ хүсэлэнтэйб. [...] өөрын маягтайгаар [...], олон тоото бүтээл[...]рээ бэлиг, шадабаряа [...]эн Лубсан Доржиев [Цырен]-Намжил Очиров [...] зурагууд тухай хөө[рэлдэе].

[Лубс]ан Доржиев үнинэй [...]г юм. Үшөө 1948 ондо [...]ынхеэ выставкэдэ ха[бадаһ]аа һэн. Тэрэнэй дура[...]даг-темпера. Энэ бу[...]лэн, хурса тодо үнгөө[...]ушан буряад зурагуу[...]рэнүүдтэ адлирхуу[...] харагдадаг. Доржиевай [...]дай маяг хэлбэришье [...]ушан түхэлэй бүтээл[...] һануулдаг. Урданай [...] зураашад зуун жэл[...] түүхэтэй баян дүр[...], бусад арадуудай ис[...]һаа ондоо шэнжээрээ илгаран танигдадаг шуу. Тэдэ нюусануудые танижа, хуушан шэнжэ, маягые һэргээн зураглаха хүсэлэн Л. Доржиевай бүтээлнүүдтэ харагдана.

Арадай юрын байра байдалые юрэнхыгөөр зураглаха эрмэлзэлтэй Л. Доржиев буряад аман зохёолһоо үндэһэлжэ, зан заншал, аяг абари харуулха гэжэ оролдоно. Жэшээлхэдэ, «Үгтамжа» гэһэн зурагынь хурим түрын урданай заншал һануулха зуур, буряад хубсаһа хунарай түхэлые харуулна. Ямаршье юумэн тухай зурахадаа, Доржиев өөрынгөөл маяг гаргажа шададаг. «Адуушан» гэжэ зураг ёһотой буряад түхэлэй хүниие буулгажархиһан. Арадай угалзануудаар шэмэглэгдэһэн мүнгэн хутага ягаан торгон бүһэдэ хабшуулаатай, гэнзэтэй малгай, Хүнэй саагуур ногоон сэсэрлиг, шобхо оройтой хаданууд үнгэ бүриин будаг таарaлдуулжа зураглагдаһан.

Энэ зураашанай анхаралда буряад арадай баян угалзанууд угаа наринаар хэрэглэгдэнэ. Тэрэ угалзанууд «хабтагай» зурагтай, мүн тобойсо тоншожо нугалһан шэнги зураатай.

Энэ зураашанай зохёохы ажал ябуулгые бүхыдэнь харахада, нимэ бодол түрэнэ. Һайн дуранай уран зураашад арад зоной зохёолһоо үндэһэтэй байбашье, мүнөө үеын искусствын онол арга хэрэглэжэ, угаа һонирхолтой бүтээлнүүд [...] дурадхана.

Нимэ маяг хэлбэритэйгээр Цырен-Намжил Очиров зурадаг юм. Тэрэ бүришье гүнзэгыгөөр арадай аман зохёол, гэдэдэг, урданай зураашадай шэнжэ ойлгодог. Хэжэнгын аймагай Дунда-Худанай. дунда һургуулида хүдэлмэрилхэ зуураа, Ц-Н. Очиров тэндэ музей эмхидхэһэн байна. Нютагай дархашуулай бүтээлнүүд, хуушан байдалай гэршэ — зөөри, буряад заншалнуудые зураглаһан эскизүүд тэрэ музейдэ суглуулагданхай юм.

Очировай зурагуудта Хэжэнгын байгаалиин тэндэхи зоной түүхэ, мүнөөнэй, ажабайдал харагдана. Очиров — бэлигтэй графикч. «Зугадалга» гэһэн зураг хадаа ород, буряад арадуудай хани нүхэсэл тухай. Нэршүүгэй хатаржаан хаанай хаалтаһаа зугадажа, буряад айлда хүрэжэ ерэнэ. Хүл, гарнуудыень буряад дархан гэнжэһээ сүлөөлнэ. Энэ үе угаа бэлигтэйгээр зураглагдаһан. Ажамидаралда һэргэн бусахаяа байһан хүнэй мэдэрэл шадамараар харуулагдаа. «Ород» гэжэ газар Хэжэнгэдэ энэ ушарһаа нэрэтэй болоһон юм гэлсэдэг. Ц-Н. Очиров оршон тойрон байгаалида хараһан юрэнхы хуһыешье философско удхатай тэмдэг болгожо зураха шадабаритай. «Губээ дээрэхи хуһан» — ажабайдалан һүлдэ тэмдэг гэһэн удхатай болоно.

Һайн дуранай үшөө нэгэ бэлигтэй зураашые тэмдэглэхэ ёһотойбди. Цыбикжап Найданов Захааминай аймагта ажаһуудаг юм. Тэрэнэй «Дуушан» ба «Яаранаб» гэһэн зурагууд уран һайханда дуратайшуулай анхарал ээлээ. Залуу хүбүүн хурдан морёороо ниил гансадаа яарахадаа, «Шамхандаа» гэжэ дуу дуулана ёһотой. Ягаан будаг — жаргалай тэмдэг, тиимэһээ зурааша энэ шэрэдэ дуратай. Харин тэрэнэн «Дуушаниие» харахадаа, сэлмэг сэдьхэлтэй, һаруул һанаатай хүн гэжэ танинабди. Искусство наринаар шэнжэлэгшэд эдэ зурагуудые гэнэн гэжэ тэмдэглэбэшье, ажабайдалда дүтэрхүүгээр юрын мэдэрэлнүүдые тодорхойлжо шадаһаниинь сэгнэнэ.

Һиилүүр — манай арадай соёлдо гүнзэгы үндэһэтэй. Энэ заншал үргэлжэлүүлһэн һиилүүршэ Дансаран Санжацыбиков Сэлэнгын аймагай Бараатын найман жэлэй һургуулида багшалдаг юм. Өөрынгөө удхатай уран бүтээлнүүдые зохёожо һиилэхэһээ гадна, Санжацыбиков ажаһуудалда хэрэгтэй аяга, табаг гэхэ мэтын хэрэгсэлнүүдые уралан, янза бүриин маягтайгаар дархалжархидаг. Тиихэдээ модоной хатуу, зөөлэниие, үе, һудалые һайн мэдэхэ дээрэһээ тэдэнэй фактурые бүтээлэй удхатай холбожо шададаг. «Найман басагад, харин би гансаараа» гэһэн шог удхатай бүтээл тэмдэглэнгүй гарахын аргагүй.

Юундэ нимэ тодорхойгоор эдэ зониие тоолоно гээшэбибди гэхэдэ, арадай уралһан хэрэгсэлнүүдтэ анхаралаа улам ехээр хандуулха гэһэн эрилтэ мүнөө үедэ искусствын урда табигдаа ха юм. Илангаяа хомор, мартагдажа байһан юумэндэ анхарал хэрэгтэй. Ушар тиимэһээ моринной хилгааһаар гүрэжэ, нэхэжэ хэһэн уран хэрэгсэлнүүд һонирхолтой. Хэрэндэ ажаһуудаг Н. Дамнянова хилгааһаар хээ, угалзатай ковер нэхээ. 3—4 зүһэ үнгын хилгааһа хэрэглэһэн байна. Яруунын Х. Хамсуева, Бэшүүрэй Л. Ринчинова гэгшэд гоё һайхан буряад угалзануудтай дэгэл, гутал уралан оёдог. Мүн хэтэ, хутага мүнгөөр дархалдаг. А. Дашиев (Хори), Д. Ангархаев (Түнхэн) заншалай уг залгаһаар.

Имагтал арадай заншалта болоһон уралалые таһалгаряагүйгөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ һайн дуранай хүдөөгэй зураашад, һиилүүршэд, дархашуул ехэ хубитаяа оруулна. Энэ хадаа тон хэрэгтэй зохёохы ажал ябуулга.

Л. САМПИЛОВА,
искусство шэнжэлэгшэ.

АГУУ ОКТЯБРИИН ОЙДО
зорюулагдаһан конкурс

Мүнөө үеын ажабайдалай асуудалнуудые улам гүнзэгыгөөр шэнжэлһэн, уран зурагай, хүгжэмэй, драматургиин эрхим бүтээлнүүдые зохёохо тухай республиканска конкурс Культурын министерство соносхобо. Тус конкурс агуу Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Агуу Октябриин түүхэтэ үүргэ тайлбарилһан, совет хүнэй соло дуудаһан, мүнөө үеын асуудалнуудые шиидхэһэн удхатай зохёолнууд бүгээгдэхэ ёһотой гэһэн эрилтэ уран бүтээлшэдэй урда табигдана.

Драматургиин талаар конкурсын эрилтэ имэ. 1976 оной сентябрьһаа хойшо бэшэгдэһэн олон акттай зүжэгүүд буряад гү, али ород хэлэн дээрэ гурбан хэһэгээр эльгээгдэхэ ёһотой. Тиихэдэ нэгэ акттай зүжэгүүд мүн лэ гурбан хэһэгээр эльгээгдэхэдээ, конверт дээрээ девизтэй байха ёһотой. Тэрэнэй хажууда амяараа конверт соо авторай нэрэ, обог, адрес бэшэгдэхэ юм. 1977 оной сентябриин 15 болотор ерэһэн зүжэгүүд конкурсдо хабаадаха. Имэ адресаар бэшэхэт: 670001, г. Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан, Культурын министерство, «На конкурс о жизни современной Бурятии».

Эрхим зүжэгүүд имэ шанда хүртэхэ:

Олон акттай зүжэгүүдээр түрүүшын һуури эзэлһэн авторта 500 түхэригэй шан, хоёр хоёрдохи һууриин тус тустаа — 300 түхэриг, гурбан гурбадахи һууриин тус тустаа —150 түхэриг;

Нэгэ акттай зүжэгүүдээр түрүүшын һуури эзэлһэн автор 200 түхэриг, хоёр хоёрдохи һууриин — 100, гурбан гурбадахи һууриин — 50 түхэриг тус тустаа абаха.

Эдэ зүжэгүүд театрнуудта табигдахаар зууршалагдаха юм. Конкурсын дүн 1977 оной сентябрь һарада гаргагдаха.

Хүгжэм найруулагшадай конкурсдо түрүүшын һуури эзэлһэн автор 200 түхэригэй шанда хүртэхэ, хоёр хоёрдохи һууриинхид — 100 түхэриг, хоёр гурбадахи һууриинхид — 50 түхэриг тус тустаа абаха.

Түрүү һуури эзэлһэн уран зурааша 500 түхэригэй шанда хүртэхэ, хоёр хоёрдохи һууридa гараһан авторнууд тус тустаа — 300 түхэриг, гурбан гурбадахи һуури — 150 түхэриг абаха юм.

Мэргэжэлтэй зохёохы ажал ябуулагшадһаа гадна, һайн дуранай драматургнууд, хүгжэмшэд, уран зураашад энэ конкурсдо хабаадаха эрхэтэй.

МАГТААЛДА ХҮРТЭНЭ

Улаан-Үдын хэлхээ-холбооной 23-дахи отделени газетэ, журналнуудта захил абалгын харюусалгатай хүдэлмэри байгша ондо урагшатайгаар үнгэргэбэ.

— Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 3.000 түхэригэй захил үлүү хэгдээ, — гэжэ тус отделениин начальник Валентина Дмитриевна Елизарова урматайгаар хөөрэнэ.

Отделениин почтальонууд Галина Ильинична Матафонова, Екатерина Александровна Елисеева гэгшэд участогайнгаа айл бүхэндэ орожо, хэблэлдэ захил ехээр хэһэн байна. Г. И. Матафонова байгша ондо һайн ажалаараа шалгарна. Тэрэ хэблэл абагшадай зүгһөө ходо магтаал һайшаалда хүртэжэ, даалгагдаһан хүдэлмэриеэ жэншэдгүй һайнаар дүүргэнэ.

Хэлхээ-холбооной городой отделенинүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ һайн амжалта туйлаһанайнгаа түлөө тус отделени «Коммунис ажалай коллектив» гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм.

Д. БАЛДАНОВ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Матафонова.

Авторай фото.

Телефон телеграф радио ХИЛЫН саанаһаа

НИКОЗИ

Кипрэй арадтай һанал нэгэтэй

ТАСС

Кипрэй асуудалые шиидхэхэ уласхоорондын конференцие ООН-до зарлаха тухай совет дурадхалые дэмжэжэ байһанаа Кипрэй президент архиепископ Макариос мэдүүлбэ.

Кипрэй Ажалша арадай түрүү үзэлтэй партиин (АКЭЛ) эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадалсахаяа Кипртэ ерээд байһан партийна делегацинуудай толгойлогшонортой эндэ уулзахадаа, Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай, Кипрэй тэмсэлшэ арадай тала баридаг дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй хараа бодолые президент үндэрөөр сэгнэһэн байна. Элдэб оронуудай делегацинуудай АКЭЛ-эй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадалсажа байһан ушар бэеэ дааһан, дулдыдачги бэшэ байдалайнгаа, Эхэ оронойнгоо газар дайдын бүрин бүтэн байхын түлөө тэмсэдэг Кипрэй арадтай һаналаа нэгэдэлгын гэршэ жэшээ болоно гээд республикын президент тэмдэглэбэ.

КПСС-эй делегацие толгойлогшо, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Г. Ф. Сизов Кипрэй президенттэй уулзалга дээрэ делегацинуудай үмэнэһөө үгэ хэлээ.

КАРАКАС

Эб найрамдалай түлөө тэмсэл

ТАСС.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Президиумэй бюрогой сесси эндэ боложо дүүрэбэ. Уласхоорондын шахардуу байдал сашадань һуларуулхын түлөө, уласхоорондын хархис хүсэнүүдэй харата ябуулгануудта эсэргүү тэмсэлээ шангадхахыень сессидэ хабаадагшад бүхы дэлхэйн арадуудые уряална Ерэхэ жэлдэ ВСМ-эй бэелүүлхэ ажал ябуулгын программые элдэб түбинүүдэй оронуудые түлөөлһэн делегадууд һайшааба. Империализмда эсэргүү, национальна ба социальна бүрин сүлөөрэлгын түлөө Латиин Америкын арадуудай тэмсэлдэ хархис хүсэнүүдэй һаад тойбо татадагые буруушааһан хэдэн тогтоол сесси дээрэ баталагдан абтаа.

Эб найрамдалай түлөө, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүгэдэ ниитээрээ бүрин хүсэ дөөр хуряахын түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай гол үүргэ дүүргэдэгые харуулха зорилготой хэмжээ ябуулгануудые 1977 ондо ВСМ-эй бэелүүлхээр хараалһан ушар шухала удха шанартай байна гээд ВСМ-эй Президиумэй бюрогой сесси тэмдэглэбэ.

Эб найрамдалда дуратайшуулай бүхэдэлхэйн ассамблейе ерэхэ жэлэй май һарада үнгэргэхэ ба уласхоорондын бусад шухала хуралдаануудта бэлэдхэлэй түсэбүүдтэ сесси дээрэ онсо анхарал хандуулагдаа.

ЖЕНЕВЭ

Аша үрэгүй хөөрэлдөөнүүд

ТАСС

Родези тушаа октябриин 28-һаа эндэ хүдэлмэрилжэ байһан конституционно конференци наада захынь абахада һараар хойшолуулагдаа. «Родезиин ерээдүй тухай Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүд ямаршье үрэ дүнгүүдые үгэбэгүй», — гэжэ Лондоной «Таймс» газетэ тайлбарилна. Смидэй хуули буса засаг захиргааг болон «гуримшуулгын» американ-англиин түсэб гэдэгые али бүхы аргаар бэелүүлхые хүсэдэг баруунай оронууд конференциин урагшагүйдэһэнэй түлөө харюусаха ёһотой гээд Африкын хэблэл бэшэнэ. Родезидэ расистско-колониальна засаг захиргаае үлөөжэ, батадхаха гээшэ энэ проектын гол зорилго болоно.

Баруунай оронуудта таарамжатай правительствые Родезидэ байгуулхын тула Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдые хэрэглэхэ гэжэ оролдоһон байна гээд Зимбабвиин патриотическа фронтын хүтэлбэрилэгшэд Дж. Нкомо Р. Мугабе Англиие гэмнэбэ.

Олонхиин хүтэлбэри дары тогтоохо гэһэн эрилтэнүүдэй үндэһөөр Родезидэхи Саг зуурын правительствын хэмжээн ба тэрэнэй ажал ябуулга тухай асуудал зохёохо гэһэн нэн түрүүшынгээ зорилгоһоо Женевэдэхи конференци эли бодо хадуурһан байна гэжэ Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Кросленд НАТО-гай Соведэй сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлһэн байна.

Манай үг зорилго хуушаараа. Зимбабвиин арадта засагыень һаяар дамжуулан үгэхые туйлаха гээшэ гол зорилгомнай болоно гээд Дж. Нкомо, Р. Мугабе мэдүүлээ.

«Африкын урда хубиие мэдэлдээ байлгахые хүсэдэг баруунай гүрэнүүд Зимбабвиин арадай бэеэ дааһан байдалтай болохо замда һаад түбэгүүдые ушаруулна», — гэжэ Баруун Африкын «Африк нувель» газетэ тэмдэглэнэ.

ШАТАР

МАНАЙ ШАТАРШАД ИЛАБА

Улаан-Үдэ хотодо декабриин 11—12-ой үдэрнүүдтэ Эрхүүгэй областиин болон манай республикын командануудай дунда шатараар нүхэр ёһоной наадан үнгэргэгдэбэ. Тэрэ наадан индустриально-педагогическа техникумэй байшан соо 13 хюлгэ дээрэ болоо. Команда бүхэнэй талаһаа 8 эрэшүүл, хоёр эхэнэр, эдир хоёр хүбүүн, нэгэ басаган наадаһан байна.

Манай республикын нэрэ солые Б. Митыпов, В. Залкинд, В. Агафонов, М. Пинягин, Б. Сампилов, А. Самарин, Н. Елсуков, Б. Мункоев, эхэнэрнүүд — республикын чемпионка Т. Козулина, экс-чемпионка Л. Игумнова, эдиршүүл — хотын залуушуулай дундаһаа чемпион болоһон С. Намжилов, Б. Занданов, Н. Малянова гэгшэд хамгаалба.

Эрхүүгэй команда манай спортсменүүдтэ орходоо шадамар бэрхээр наададаг байба. Тиин спортын мастер Е. Пьянков нэгэдэхи хюлгэ дээрэ манай Баир Митыповтэй наадаха болобо.

Нааданай эхилэн эсэсүү бүхы хюлгэнүүд дээрэ шанга тулалдаан захалба. Эндэ Эрхүүһээ ерэһэн айлшаднай илахал гэһэн эрмэлзэлгэтэй байба. Юуб гэхэдэ, эдэнэр урда наадануудай нэгэндэ шүүгдэһэн дээрэһээ, тэрэнээ бусаажа абахаар оролдобо. Харин манай шатаршад илалтынгаа тоо нэмээжэ гарахаар эрмэлзэһэн байна.

Эндэ Улаан-Үдэ хотын гурбадахи һургуулиин һурагша Будажаб Занданов, Любовь Игумнова гэгшэд ухаамгай бэрхээр наадажа гараа. Тиин Занданов Кабановые, Игумнова Сульдинае бусадһаа түрүүлэн шүүһэн байба. Илангаяа манай шатаршад түрүүшын үдэр һайнаар наадажа, 13-һаа юһэндэнь шүүһэн, нэгэ наадаяа тэнсэлгээр дүүргэһэн байгаа.

Нааданай хоёрдохи үдэр манай шатаршад зэлшадаа 7,5:5,5 тоотойгоор шүүжэ, дүн хамта 17:9 тоотойгоор илажа шадаба. Энэмнай эрхим дүн бэшэ бэзэ!

Улаан-Үдэ хотын физкультура, спортын комитет шатарай ветеранууд Б. Сампилов, Е. Пьянков, мүн Т. Козулина, Н. Дармачева, С. Намжилов, А. Кабанов гэгшэдые грамота болон үнэтэ бэлэгүүдээр шагнаба.

Айлшад 1977 ондо ээлжээтэ — хорин гурбадахи уулзалгаяа Эрхүү хотодо үнгэргэхөөр ерэхыень манай шатаршадай командые уриба.

В. МАМИЛОВ.

ХОККЕЙ

АРБАДАХЯА ЭХИЛХЭНЬ

«ИЗВЕСТИЯ» газетын шанда хүртэхын түлөө Москвада эхилхэ заншалта уулзалгые «Дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө бага наадан» гээд зүб лэ нэрлэнэбди.

— Байгша ондо үнгэргэгдэхэ мүрысөөнэй имээр нэрлэгдэһэн дэмы бэшэ ха, — гээд нааданай пресс-центрэй хүтэлбэрилэгшэ, «Известия» газетын спортын шэнжэлэгшэ Б. Федосов ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэбэ. — Декабриин 16-һаа 21 болотор Москва хотодо үнгэргэгдэхэ наадайнда СССР-эй, Чехословакиин, Швециин, Финляндиин, Канадын «Виннипег Джетс» клубай командануудхабаадалсаха болоно.

Нааданда хабаадагшад тухай эндэ хэлэһэнэй үлүү ха. Тиигэбэшье һаа, СССР-эй хоккеистнууд — Олимпиин нааданай чемпионууд, Чехословакиин суглуулагдамал команда дэлхэйн болон Европын чемпион, Швециин команда Европын түрүү һуури эзэлхэ наадайнда мүнгэн, дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ бронзо медальнуудта хүртэһэн намтартай.

«Виннипег Джетс» — профессиональна клубуудай үнинэй мэдээжэ командануудай нэгэн. Эдэнэр ВХА — Авко кубогай гол шанда хүртэһэн байна. Командынь бүридэлдэ мэдээжэ Бобби Халл, урдандаа өөрэдынгөө оронуудай суглуулагдамал командада наадаһан Швециин, Финляндиин хэдэн хоккеистнууд — Хедберг, Риихиранта, Нильссон, Кетола гэгшэд абтанхай.

Эхилхээ байгаа наадан һонирхолтойгоор үнгэржэ, тренернүүдтэ дэлхэйн болон Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ наадануудта командануудаа һориходонь горитой туһаламжа боложо үгэхэнь дамжаггүй. Мүнөө мүрысөөнэй пресс-центртэ газетэ, журналнууд, телеграфна агентствануд, радио, телевидени, СССР-эй кинохроникоһоо 400-гаад, тиихэдэ хилын саадахи оронуудһаа — Европо, Хойто-Америко, Азиһаа хорёод мэдүүлгэ абтаад байна.

Уласхоорондын хоккейн наадан Москвада арбадахяа үнгэргэгдэхэнь. Тиихэдэ хоккейн нааданай мастернууд «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө наймадахяа наадаха болоно. Мүнөө жэлэй наадануудта эрхимлэгшэдтэ бэрюулагдаха шангые Конаковын уран гартайшуул фарфороор бүтээһэн байна. Мүн имэ аад, заахан шангууд «Эрхим врaтарьта», «Эрхим хамгаалагшада», «Эрхим добтологшодо» барюулагдаха юм.

Урдандаашье «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэһэн нааданда хабаадагшадта уран гартанай бүтээһэн «Тулын самовар» болон бусад гоё һайхан кубогууд жэл бүхэндэ барюулагдадаг һааб даа. Шан, бэлэгүүдые эрхим спортсменүүдтэ барюулха гэһэн дурадхал «Известия» газетын уншагшадай зүгһөө ороһон байна. Үнгэрһэн найман жэлэй туршада манай газетын шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөгөөр һонирхогшод — хамтадаа мянга гаран хүн өөһэд өөрэдынгөө һанамжа дурадхалтайгаар манда хэһэн. Жэшээлхэдэ, хэзээ мүрысөө үнгэргөө һаа, һайн бэ, хаана үнгэргэхэб, ямар шан бэлдээ һаа, зохид байхаб гэһэн дурадхалнуудые оруулдаг байна.

Мүрысөөн бүхэнэй һүүлээр заншалта ёһоор командануудай тренернүүдтэй журналистнуудай уулзалга үнгэргэгдэхэ. Түрүүшын пресс-конференци декабриин 15-да болобо. Мүрысөөндэ хабаадагшад «Метрополь» гостиницада номернуудые эзэлэнхэй. Чехословакиин, Швециин суглуулагдамал командануд нэгэ самолёдоор Прагаһаа ниидэжэ ерэбэ. Нааданда ерэхынгээ урда тээ эдэнэр хоёр уулзалга үнгэргөө. Нэгэндэнь Швециин хоккеистнууд талмайн эзэдые 3:1 тоотойгоор шүүһэн, хоёрдохи уулзалгада Чехословакиин команда 7:3 тоотойгоор илаа һэмнай.

Мүрысөөндэ хабаадагшад «Тегур» гэжэ Таллинай фабрикын бүтээһэн шайбаар наадаха болоно. Шайба бүхэн дээрэнь «саһан хүүхэн» һиилээтэй.

Мүн гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн соносхол, мүрысөөнэй программа, календарь, олон тоото значогууд, галстугууд, бишыхан клюшкэнүүд, «саһан хүүхэнээр» шэмэглэгдэһэн хуһанай үйһөөр бүтээгдэһэн шкатулканууд олоор захигдажа абтанхай.

Сэхыень хэлэхэдэ, «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө эхилхэ наада хараха дуратайшуулые хүлеэнэбди.

(ТАСС).

НЬЮ ЙОРК

Арадта харша политикын үрэ дүнгүүд

ТАСС

Чилидэхи экономическа байдал хүндэржэ, арад зоной ажабайдал илангаяа хүшэр бэрхэшээлтэй боложо байна гээд американ «Нью-Йорк таймс» газетэ бэшэнэ. Чилиинхидэй байдал улам муудажа байна гэжэ статья соо хэлэгдэнэ. Тусхай баримта мэдээнүүдэй ёһоор, ажал хэхэ аргатай хүн зоной 15 процентнь хүдэлмэригүй болонхой.

Промышленна ба хүдөө ажахын предприятинуудые зоной үмсын мэдэлдэ үгэлгэ, гадаадын монополинуудай ажал ябуулгые һайшаалга Чилиин хунтын бэелүүлдэг экономическа политикын үндэһэ баримтагүй, ахир тулюур байһые элирхэйлэн харуулна гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ бэшэнэ. 1969 ононхитой сасуулбал, мүнөө үргэн хэрэглээлэй эд бараа гаргалга 30 процентээр хороһон байна. Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ 1930 оной хэмжээндэ хүрэтэрөө доошолоо. Жэшээнь, шэниисэ тарижа ургуулга 30 процентээр хороогдоһон байна. Харин гүрэнүүдтэ үри шэрэнь тон ехэ болоо.

Экономическа политикамнай ороной хүн зоной дурыень гутаана гэжэ хунтын түлөөлэгшэд сэхэ руунь мэдэрнэ. «Чилиинхидэй 90 гаран процентнь манай политикые буруушаана», — гэжэ Чилиин түбэй банкын президент П. Бараон мэдүүлбэ.

ТРИПОЛИ

Конференци нээгдэбэ

ТАСС

Эрдэм, техникын асуудалнуудаар конференци Ливиин ниислэл хотодо нээгдэбэ. Дээдэ һургуулинуудай багшанар, эрдэмтэд, промышленностиин, транспортын, элшэ хүсэнэй, барилгын инженернүүд, мэргэжэлтэд тэрээндэ хабаадана.

Амгалан байдалда атомай элшэ хүсэ хэрэглэхэ, авиацие саашадань хүгжөөхэ, граждан барилгын ашаг үрые дээшэлүүлхэ, Ливиин экономикын элдэб һалбаринуудта хүдэлхэ үндэһэн кадрнуудые һурган бэлдэхэ асуудалнуудые конференци дээрэ хаража үзэхэ байна.

БЕЛФАСТ Хойто Ирландиин ниислэл хотодо протестантнуудай болон бусад хархис хүсэнүүдэй аашалалга үргэлжэлһөөр. Имэһээ Белфаст хото хүреэлэгдэһэн хэрэмэй түхэлтэй болонхой. Хотын түб газар 3 километр утатай түмэр хорёогоор хүреэлэгдэнхэй. Энэ хорёогой багахан үүдэнүүдтэ сүүдхын туршада солдадууд харуулда байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Белфастын түбтэхи хорёогой нэгэ үүдэн харуулагдана

АДН—ТАСС-ай телефото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Нүхэр Л. И. Брежневтэ МНР-эй шагналнуудые барюулга. Нүхэр Ю. Цеденбалай ба нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд. Вьетнамай Ажалшадай партиин IV съездэ амаршалга. ТАСС-ай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Жэлэй түсэб — болзорһоо урид» — суглуулбари. «Бата найдамтай» — Л. Медведевэй корреспонденци. «Предприятиин үри ехэ боложол байна» — гээгдэжэ ябагшадтай хөөрэлдөөн. Зэдын аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ олониитын эрилтэ.

Гурбадахи хуудаһанда. «Найдамтай туһалагша» — Л. Шепинагай статья. «Театрта анхарал хэрэгтэй» — Ц. Бадмаевай статья. Түби дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Ревкомовцуудай баатаршалга» — И. Тыжебровэй корреспонденци. «Спорт — тэрэнэй дуран» — «Буряад орон —76» гэһэн фотовыставкэһээ.

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ДҮНГҮҮД

«Субботын спортлотогой» декабриин 11-дэ үнгэргэгдэһэн 18-дахи тиражай дүнгүүд Спортивна лотерейн главна управленеэр согсологдоо.

1-дэхи тираж: Табан номер тааһан хүнүүд — 5.000 түхэриг (7 карточка), дүрбэн номер таагшад — 217 түхэриг (1.338 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 6 түхэриг (43.906 карточка) абаха байна.

2-дохи тираж: Табан номер тааһан хүнүүд — 5.000 түхэриг (2 карточка), дүрбэн номер таагшад — 214 түхэриг (1.424 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 5 түхэриг (54.715 карточка) абаха.

«Субботын спортлотогой» 18-дахи тиражай шүүбэринүүд 1976 оной декабриин 21-һээ 1977 оной январиин 21 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.50 — «Спортлото» наадалга. 9.00 — «Солдадуудай домогто бэшэг». 6-дахи фильм — «Пехотол хадаа пехото». 9.55 — «Урданай ба мүнөөнэй дуунууд». 11.05 — «Литературна уншалга». 11.45 — Молдавиин ССР-эй «Жок» гэжэ Гүрэнэй ансамблиин концерт. 12.30 — «Зураг бүхэндэ — наран!». 12.45 — «Шатарай һургуули». «Эхилэгшэдэй класс». 13.15 — «Орлёнок» студиин концертын зал. 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — **«Олон түмэнэн ленинскэ университет».** «Социалис оронуудай хүсэн нүлөөнэй ургалта!». 14.40 — Түбэй телевидениин ба радиогой эстрадна симфоническа оркестрэй концерт. 15.30 — «Таряалан тухай үгэ». Поэт О. Шестинскии дамжуулга хүтэлнэ. 16.00 — «Спортлото» наадалга. 16.10 — «Солдадуудай домогто бэшэг» — 6 дахи фильм. 17.05 — Хариин эстрадын артистнарай концерт. 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время». 18.30 — «Урданай ба мүнөөнэй дуунууд». 19.30 — **«Олон түмэнэй ленинскэ университет».** 20.00 — «Солдадуудай домогто бэшэг» — 6-дахи фильм.

Улаан-Үдэ. 21.00 — Телевизионно һонин. 21.30 — «Газарай нюуса абаха зам». 22.00 — «Танай бэшэгүүдээр». 22.30 — Хүгжэмтэ забһарлалга.

«Орбита». 22.40 — «Гонщики» — уран һайханай фильм. 24.00 — «Время». 00.30 — «Солдадуудай домогто бэшэг» — 6-дахи фильм. 01.30 — Хоккейгээр «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө уласхоорондын мүрысөөн. СССР — Швеци.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.40 — «Прочитай-ка» гэжэ клуб». 19.40 — «Мелодии Верийского квартала» — кинофильм. 20.50 — Хүгжэмтэ забһарлалга.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — Хариин эстрадын артистнарай концерт. 22.10 — «Таряалан тухай үгэ».

УНШАГ[...] һонирхо[...] байхат[...]

МУЗЕЙ СООҺО[...] ОЛДОҺОН ҺОЛИ[...]

1949 ОНОЙ февралиин [...] Горьковско областьдо [...] «Ветлуга» гэжэ һолир [...] жэлэй үнгэрһэн хойно [...] эрдэм наукада мэдээжэ [...] Резекне хотоһо ажаһуу[...] Киселев СССР-эй Нау[...] академиин һолирнуудые [...] жэлдэг комитедтэ При[...] һаа бэшэг эльгээбэ. Ве[...] хизаар нютагаа шэнж[...] музейдэ табигдаһан һо[...] харалыемни татаба гэ[...] бэшэг соонь хэлэгдэнэ. [...] саамжалхада, тэрэ д[...] суглуулбаринуудай бүр[...] абтаагүй хэбэртэй.

Үнэхөөрөөшье, тиимэ [...] шоо. Горьковско област[...] һон мэргэжэлтэд 780 [...] шэгнүүртэй һолирые м[...] олоһон байна. Хомоной [...] энэ зүйлэй паспорт эндэ [...] Федоровское тосхондо [...] даг ойн харуулшан М. Ц[...] һолирой унахые хараһан [...] гаа. Тиигээд замбуулинай [...] да соогуур ниидэһэндээ [...] шаһан һолирые хүр[...] музейдэ асараа һэн.

Һаяхан «Ветлуга» [...] һоо Москва асарагдаба [...] нуудые бүридхэлдэ абаа[...] жэлжэ эхилэһэнээ [...] 200 жэл соо [...] мнай дэбисхэр дээрэһээ [...] һон 152-дохи һолир бо[...] Физигүүд, минерол[...] радиохимигүүд, астро[...] энэ һолирые шэнжэлжэ [...] ба. Һүүлээрнь тэрэ Ве[...] хизаар нютагаа шэнжэ[...] музейдэ бусаагдаха юм.

ТЯНЬ-ШАНЬДАХИ [...] УРДЫН ХОТО

ГЕОЛОГУУД Чаткал[...] ашагта малтамалнуудые [...] хэ үедөө манай зэрын [...] тээхи нэгэдэхи зуун жэ[...] тэ урдын хотые Тянь-Ш[...] хоёр мянга шахуу метр [...] тэ оложорхёо. Яһала сэх[...] сэнүүдтэй шулуун гэрнүүд [...] наараа үлэнхэй. Саанаһь [...] нууд олдоһон байна. [...] мүрэнэй эхин багһаа [...] риин һубагууд энэ эртэ [...] хото тээшэ татагдаһан [...] юм.

Эндэ ижаһуугшад [...] ажал эрхилхэһээ гадна [...] горнягууд байһан гэхэ[...] отог шадар шахтануд [...] Руда бутаргадаг шулуун [...] мэнүүд, шудхалгын пэз[...] дэй үлэгдэлнүүд мүн лэ [...]

МАНТАН ТОМО [...] ТЭМЭЭНЭЙ АРАГ Я[...]

ЭРТЭ УРДА САГТА [...] станда амидардаг байһан [...] тан томо тэмээнүүд м[...] заануудай зэргэ байгаа [...] Алма-Атагай эрдэмтэд [...] рүүлбэ. Нэгэ имэ т[...] метр шахуу утатай х[...] тархи болон бусад ара[...] эдэнэр олоһон байгаа. [...] мантан томо тэмээнүүд [...] миллион жэлэй урда тэ[...] дарһан байгаа гээд С[...] Союзай газар дээрэ түр[...] хеэ олдоһон хоморой [...] зүйлнүүд тоолоно.

Хоёр эбэртэй носор[...] гурбан һалаатай туруута[...] ридой — гиппарионуудай [...] яһан хойто Тянь-Шаниин [...] нуудта мүн лэ олдоо.

Эдэ зүйлнүүд үргэн н[...] газар дайдын элдэб пор[...] дай геологическа наһые [...] хойлходо туһалха байна. [...] бүгэдэ ашагта малтам[...] дые бэдэрэлгэдэ шухала [...] шанартай байха юм.

ПАЛЕОЛИДАЙ ҮЕ[...] ХҮН ЗОНОЙ ОТОГ[...]

ПАЛЕОЛИДАЙ ҮЕЫН [...] мянга шахуу жэлэй урда [...] хи) хүн зоной отог һуури[...] гар мүрэнэй эрьедэ, Брат[...] то шадар олдобо. Түүх[...] соёлой хүшөөнүүдые [...] хамгаалдаг бүхэроссин [...] мэй Братскын отделениин [...] педицинүүдэй суглуулһан [...] риалнуудые археологууд [...] жэлхэдээ, олдоһон зүйлэ[...] һые» элирүүлһэн байна.

Үнгэрэгшэ зун Братска [...] лон Усть-Илимэй [...] дэй эрье шадарай газар [...] гуудые шэнжэлһэн экспе[...] нүүдтэ хабаадагшад [...] сагай археологиин 16 [...] олобо. Шулуун зэбсэгтэ [...] хүнүүдэй отог һууринууд [...] гаяа үнэтэй сэнтэй, һо[...] той юм Эдэнэр Братскын [...] бэй хубида, Монастырска[...] дада, Дунайска хушуун[...] доһон байгаа.

ХАБШАЛ ХҮНДЫ[...] НЮУСАНУУД

СССР-эй Наукануудай [...] демиин археологиин инст[...] дай Ленинградай отдел[...] ба Адыгейн түүхэ, хэлэ [...] болон литературын эрдэм[...] жэлгын институдай ха[...] экспедициин хүдэлмэрил[...] археологическа олон зүй[...] дые олоһон байна. Эдэнь [...] наикада шухала удха [...] тай. Багсаамжалхада, 40 [...] ган жэлэй урда тээ ажа[...] хожомой үеын неандерта[...] дай зэмсэг хэрэгсэлнүүдые [...] хеологууд Баракаевска [...] ца шадархи Борисовска [...] шал хунды сооһоо олоһон [...] на.

Хюһиир, годлинууд, [...] нууд эдэнэй дунда бии. [...] дерталецуудай үедэ газа[...] лон мал ажал эрхилдэггүй [...] һан Энэ үеын хүн зон го[...] лэб агнуури хэдэг байгаа [...] нэр бизон, зэрлиг үхэр [...] морьдые агнажа барьдаг [...]

(ТАСС)

Редакторай орлогш[...] П. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефо[...]

Индекс: 670000, г. [...] Удэ, ул. Ленина, 35. [...] фоны: секретариат — 2-[...] приемная — 2-54-93.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00[...]